Tuleviku väljakutsed

Mikko Virta

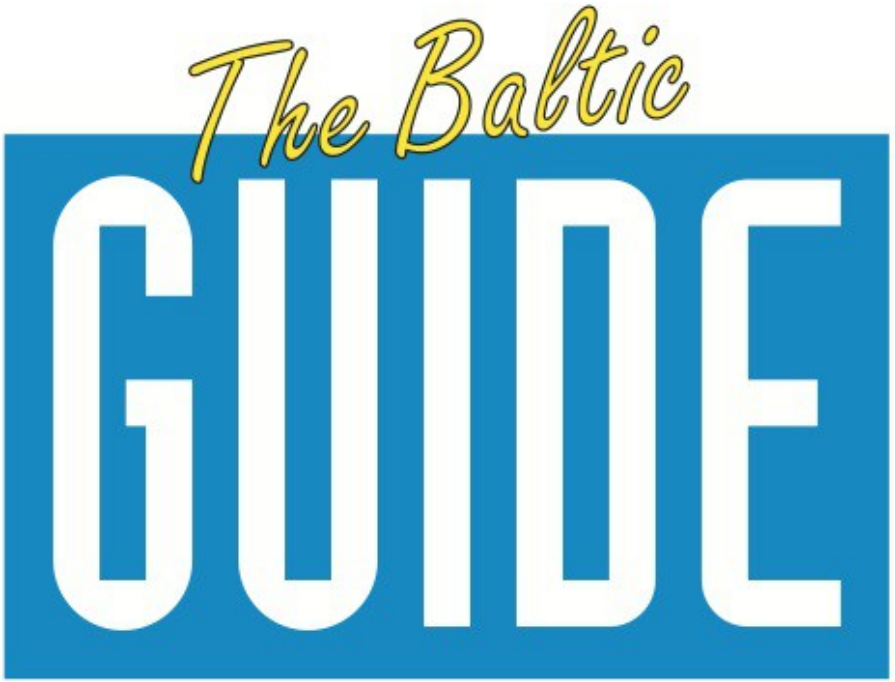

Suurim väljakutse

Kolm lugejate rühma

- Eestis elavad soomlased.
- Tihti Eestit külastavad soomlased. Mitu korda kuus Eestis käivad soomalased.
- Esimest korda Eestit külastavad soomlased.
- Üht tüüpilist soome turisti ei ole.

Lisaks on sellised rühmad

- Naised ja mehed
- Lastega pered
- Noored
- Kultuurituristid
- Ostuturistid
- Ajaloohuvilised
- Loodushuvilised
- Seeniorid

Eesmärgiks mitmekülgne ajaleht

- Lahendus on see, et teeme võimalikult mitmekesist lehte. Igas numbris on palju erinevaid teemasid.
- Meil on unikaalne võimalus kirjutada ka sellistest teemadest, millest keegi teine soomlastele ei kirjuta. Samas me ka harime soomlasi.
- Meeskond on professionaalne. Iga toimetaja kirjutab just sellel teemal, milles ta kõige tugevam on.

Loodus võlub

Altjassa uusi riippusilta vie Suomenlahden rannalle.

Verkkovajat kköttävät Altjassa vieri vieressä. Niistä on tullut Lahemaan symboli.

Võsuun voi tulla veneelläkin, sen mahdollistaa uusi satama.

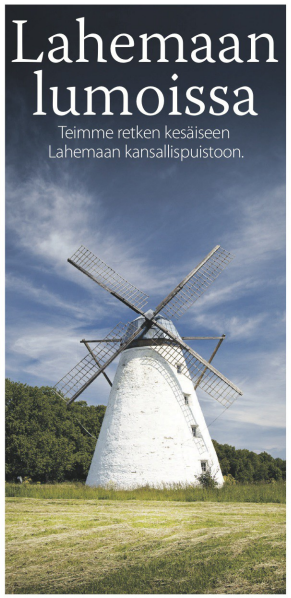

Vihulaan menijän toivottaa tervetulleeksi komea tuulimylly.

TEKSTI MIKKO VIRTA, KUVAT MIKKO VIRTA, ANDREI CHERTKOV, KARTTA EVE JAANSOO

Lämmin tuuli tulvahtaa vasten kasvoja, kun astumme valokuvaaja **Andrein** kanssa autosta Palmsen lehmuskujalle. Haarapääskyt piirtelevät taivaalle ratojaan ja naakkaparvi ruokailee nurmella – saksalaisryhmä astelee rytmikkäästi kohti kartanonporttia.

Palmse on taatusti yksi Lahemaan tärkeimmistä nähtävyyksistä, sen historia tunnetaan 1200-luvulle asti. Ylvös keltainen kartano piirtyy portin takaa, sen sisätiloissa voi tutustua kartanon asukkaiden elämäntyyliin.

Luontoihmisen jalat vievät nopeasti kartanopuistoon, jonka lampareessa telkkäiemo kaitsee juuri kuoriutunutta pesuettaan. Puistolammen takana nousevat jylhät kuuset ja lehtipuut, juhannuksen alla niitty hehkuu sinistä ja keltaista. Lehvästössä laulaa kirjosieppo, taempana pikkusieppo. Luontopolkujen viitoitukset ohjaavat kartanonrouvan ja kartanonherran jalanjäljille.

Palmsen puistossa vierähtää helposti tunti, sivurakennuksen luontokeskuksessa toinen mokoma. Sen näyttelyssä esitellään Lahemaan kansallispuiston historiaa ja luontoa, mukaan saa myös karttoja alueesta.

Kapea asfalttitie mutkittelee kohti seuraavaa komistusta, Sagadin kartanoa. Herraskainen maisema muuttuu hetkessä korpikuusikoksi, voisi kuvitella vaikka karhun kömpivän kuusien kätköistä tielle. Lahemaan taikaa on juuri se, että ensin olet kartanomiljöössä ja jo seuraavassa hetkessä erämaan sydämessä tai aavan meren rannalla.

Sagadissa on selvästi rauhallisempaa, sillä suuret turistiryhmät loistavat poissaololllaan. Ja nurmikin on saanut kasvaa, sitä peittää valkoinen kukkapeite. Puistolammen rannalla on hyvä istahtaa hetkeksi ja seurata sinisten neidonkorentojen leikkiä veden pinnalla.

Lampi kuhisee elämää vedenpinnan allakin. Tuhannet nuijapäät uivat jättimäisinä parvina eri suuntiin, ja kalat niiden ympärillä. Lampea ympäröivät valtavat jalopuut, niiden joukossa on myös yksi Viron korkeimmista tammista (32 metriä).

Sagadin lepposia tunnelma vaihtuu pian, kun matka jatkuu kohti kolmatta kartanoa, Vihulaa. Tulijan vastaanottaa kumpuilevan viljelysmaiseman keskellä kohoava hollantilaistyylinen tuulimylly.

Vihulassa tuoksuu lehtikuusille. Syykin selviää pian, kun puistosta löytyy toinen toistaan mahtavampia lehtikuusia. Monipuolisen puiston puut on nimetty, niinpä saamme tietää, että valtava kanadanpoppeli on Baltian suurin lajissaan. Puistossa kasvaa myös suuria tammia, vaahteroita ja jalavia.

Vihulan kartanon alueella on useita mielenkiintoisia rakennuksia, kuten vodkamuseo ja jääkellari. Kannattaa pistäytyä myös vesimyllyyn, joka sijaitsee Mustaojan kosken partaalla.

Mieli halajaa metsään, onhan Lahemaan pinta-alasta merkittävä osa metsän peittämää. Oanduun on Vihulasta vain muutaman kilometrin matka, joten matka taittuu ripeästi.

Oandussa Majavapolku vie mäntykankaalle, joka hellepäivänä tuoksuu lapsuuden kesille. Polku kulkee metsän halki törmälle, josta laskeudumme portaat alas.

Sitten kauneus mykistää kulkijat.

Edessä virtaa hiljalleen tummavetinen joki, jota reunustavat korkeat vihreät saniaiset. Tumman veden yllä liihottelee suuria sinisiä sudenkorentoja. Mustapääkerttu lurittelee haapojen latvoista. Tällaisia näkymiä Lahemaa tarjoaa parhaimmillaan.

Joet ovat Lahemaan tavaramerkki, länsiosassa mutkitteleva Valgejoki on niistä tunnetuin. Joet tarjoavat elinympäristön harvinaisuuksille kuten jokihelmisimpukalle, taimenelle ja harjukselle.

Seuraava pysähdys on Suomenlahden rannalla, Altjassa. Meren rannalla kköttävät rinnatusten viisi verkkovajaa, joista on tullut Lahemaan symboli. Altjan luontopolku kulkee pitkin merenrantaa ja vie riippusillan yli upealle hiekkarannalle.

Altjan kalastajakylästä matka jatkuu rantatietä pitkin Vergiin. Vieri vieressä seisovat puutalot puutarhoineen reunustavat raittia ja lapsetkin vilkuttavat ohikulkijoille naurussa suin – tämä on lahemaalaista kesäidylliä parhaimmillaan.

Monen mutkan kautta päädymme Võsuun. Uusi pienvenesatama on hieno, mutta Võsun uimaranta on kertakaikkisen upea. Mäntyjen reunustama valkoinen hiekkaranta jatkuu kauas. Vanha rantaklubi kertoo menneistä ajoista, jolloin Võsu oli suosittu lomakaupunki. Hauskoja ja pikkumökkejä katsellessa voi vain kuvitella, millaista Võsussa oli vuosikymmeniä sitten.

Päivä kääntyy iltaan, mutta paljon nähtävää jäi vielä seuraavaan kertaan. Tänne on tultava uudestaan. ■

Lahemaan kansallispuisto

Lahemaan kansallispuisto

- Lahemaan kansallispuisto perustettiin vuonna 1971, se on Viron vanhin ja suurin kansallispuisto. Se oli ensimmäinen kansallispuisto Neuvostoliitossa. Kansallispuiston pinta-ala on noin 74 800 hehtaaria.
- Luontokeskus sijaitsee Palmsen kartanon yhteydessä. RMKn metsämuseo toimii Sagadin kartanon altassa.
- Oandusta alkaa koko Viron halki kulkeva Matkatie-patikointireitti, jolla on pituutta 375 kilometriä.
- Lahemaan joet ovat suosittuja melontakohteita. Joet ovat tunnettuja koskistaan.
- Palmsen, Sagadin ja Vihulan kartanot sijaitsevat noin 15 kilometrin säteellä, joten polkupyörä on sopiva kulkupeli. Pyörä voi vuokrata esimerkiksi kartanoista.
- Majoitusta tarjoavat kartanoiden lisäksi paikalliset maatilat ja majatalot.
- Tallinnasta on Palmsen kartanoon noin tunnin ajomatka.

Osataan Lahemaallakin tehdä ruokokattoja.

Portaat johtavat korpikuusikkoon.

Sagadin fiiniä sisustusta.

Saniaisten siimeksessä virtaa hiljalleen tummavetinen joki.

Vihulassa tiedetään, mitä tyylikkyys tarkoittaa.

Kuvankaunis Palmsen kartano on Lahemaan tärkeimpiä nähtävyyksiä.

Kultuur kutsub külla

The Baltic GUIDE

Viron kuukausi

Aurinkopaneelit jauhamiseen

25.1. Saarenmaalla olevan Koplimäen talon kivimylly tuottaa luomujauhoja nyt aurinkoenergian avulla. Noin 18 000 euron investointi sai tukirahaa hieman alle 6 000 euroa Maatalouden rekisteri- ja informaatiovirastolta (PRIA).

Hilton aloitti varauksien vastaanoton

26.1. Syyskuun alussa avaava Hilton Tallinn Park avasi online-varaustoiminnan. Hotellissa tulee olemaan 202 erilaista huonetta, joista suurin on 200 neliön presidentin sviitti.

Vuoden 2016 auto Skoda

27.1. Tehnikamaailm-lehden järjestämässä valinnassa Viron vuoden auto on Skoda Superb. Seuraavina olivat Volkswagen Passat ja Volvo XC90.

Miljoonatuki startup-yritykselle

28.1. Euroopan suuryritysten ja tiedekeskusten yhdistys KIC InnoEnergy investoi superkondensaattoreita tuottavaan Skeleton Tehnologies -startup-yritykseen neljä miljoonaa euroa. Yrityksen superkondensaattorella on suurempi teho ja elinikä kuin tavallisilla akuilla.

Foto: Jaak Nilson

Unelmatyönantaja

29.1. Työntekijöiden mielestä Viron paras työnantaja (Unistuste Tööandja) on Tarton AHHAA-tiedekeskus.

Kelly Sildarulle kultaa

30.1. Viron media ja urheilua seuraava kansa juhli 13-vuotiaan Kelly Sildarun voittoa X-Games -kilpailujen slopestylessa.

Pajun taistelusta 97 vuotta

31.1. Etelä-Virossa, Valgan kaupungin lähellä, käytiin Viron vapaussodan yksi tärkeimmistä taisteluista Puna-armeijaa vastaan. Siihen osallistui myös suomalaisten Pohjan Pojat -joukko-osasto, josta 24 miestä sai surmansa.

Tavarankuljetus rautateillä väheni

1.2. Viron rautateiden tavarankuljetus on pudonnut 1990-luvun tasolle ja oli viime vuonna 28 miljoonaa tonnia, vähennystä edellisvuoteen oli 23 prosenttia. Satamillakin oli noin viidenneksen vähemmän tavarankuljetuksia.

Lavoilla nähdään uransa alkutaipaleella olevia artisteja, mutta myös tämän hetken kuumimpia bändejä kuten kovana live-esiintyjänä tunnettu virolainen funk-orkesteri Lexsoul Dancemachine.

Tuoreen musiikin kattaus

Tallinn Music Week täyttää Tallinnan uudella ja tuoreella musiikilla. Ensimmäistä kertaa mukana ovat Flow ja Tuska -festivaalit Suomesta.

TEKSTI MIKKO VIRTA,
KUVAT TALLINN MUSIC WEEK, ANDREI CHERTKOV

Kahdeksatta kertaa järjestettävä showcase-festivaali tuo Tallinnaan monipuolisen kattauksen artisteja eri genreistä. Lähes puolet eli 116 artistia on virolaisia, eniten ulkomaisia esiintyjiä saapuu Suomesta, Tanskasta ja Venäjältä. "Mukana on artisteja myös Iranista, Libanonista, Marokosta ja Kanadasta", kertoo festivaalijohtaja **Helen Sildna.**

Kiinnostaviin virolaisiin esiintyjiin kuuluvat Sildnan mukaan muun muassa munniharppua ja elektroa yhdistelevä **Meisterjaan,** Drum'n'bass-poppoo **Cartoon** ja pehmeää jazzia viljelevä **MiaMee.**

"Tällä hetkellä mielettömällä energialla työskentelevät **Maarja Nuut, Trad.Attack!** ja uudella voimalla tuleva **Kerli. Maria Faustin** tekemiset ovat timantinkovia, ihmiset haukkovat ihastuksesta henkeä hänet nähdessään", listaa Sildna tulevia virolaisia tähtiä.

Uudet yhteistyökumppanit Flow ja Tuska tuovat Tallinnaan kirjavan kattauksen suomalais-artisteja. Von Krahlissa täriseivät seinät, kun 2.4. lavalle astuvat **Mokoma** ja **Stamina** sekä virolainen **Talbot.** Flow panee 1.4. bileet pystyyn Kulttuurikattilassa muun muassa **Jaakko Eino Kalevin** ja **Lil Tonyn** voimin.

Festivaalijohtaja Helen Sildnan mukaan yhteistyö suomalaisten kanssa on yhä tiiviimpää.

Helen Sildnan vinkit suomalaiselle festarivieraalle

1. **Tule niin aikaisin kuin mahdollista.** Jos mahdollista, niin tule jo 30.3. ja vietä mukava keskiviikko gallerioissa, ravintoloissa ja ilmaisia kaupunkikonsertteja katsellen.
2. **Mene takaisin vasta viimeisellä laivalla.** Sunnuntaina on tarjolla elokuvia, ravintoloiden brunsseja ja designmarkkinat Kulttuurikattilassa.
3. **Retket.** Järjestämme jännittäviä kaupunkikierroksia huipputason oppaiden kanssa. Teemoina ovat paikallinen ruoka, parhaat baarit ja designstudiot. Teemme myös luontoretkien kaupungin ulkopuolelle. Ne eivät ole tavallisia turistikierroksia, vaan haluamme, että vieraat kokisivat Tallinnassa todellisen elämyksen.

Ulkomailta saapuvista esiintyjistä maininnan ansaitsevat brittiläinen postpunk-legenda **The Membranes,** moskovalainen **Pixelord** ja kanadalais-virolainen **Kara-Lis Coverdale.**

Kaupungin parhaiden klubien ja baarien lisäksi musiikista saadaan nauttia Lentosatamassa, Niguliste kirkossa ja nyt myös ensimmäistä kertaa ulkoilmalavalla. Koska keikat ovat pääasiassa lyhyitä, niin illan aikana ehtii näkemään monta kiinnostavaa bändiä.

Helen Sildna muistuttaa, että musiikin lisäksi festivaaliviikon aikana on tarjolla taidenäyttelyitä, juttutupia, designtori ja erikoismenuja kaupungin parhaissa ravintoloissa. Päiväsaikaan voi nähdä ilmaisia minikonsertteja kahviloissa, gallerioissa ja jopa artistien kodeissa.

"Tavoitteena on, että 28.3.–3.4. kaikki voivat tuntea, nähdä, kuulla ja kokea, että Tallinnassa tapahtuu jotain uskomattoman siistiä", tiivistää Helen Sildna festivaalin olemuksen. ■

Mistä löytää?

Tallinn Music Week
28.3.–3.4. 238 artistia 33 eri maasta.
Festivaalipasseja myy Piletilevi.
Koko ohjelma: www.tmw.ee

Muotoilu muuttaa muotoaan

Tallinnan muotoilufestivaali 12.–18. syyskuuta määrittelee designin käsitettä uudelleen.

TEKSTI ARJA KORHONEN,
KUVAT TALLINN DESIGN FESTIVAL, RIINA VAROL

"Ei ole kyse vain pöydästä ja tuolista. Nyt puhutaan myös prosessi- ja palvelumuotoilusta ja sosiaalisesta muotoilusta", selittää festivaalin johtaja **Ilona Gurjanova.**

Tuotesuunnittelijoiden tarve on vähentynyt tuotannon siirrytyä halpamaihin, sen sijaan esimerkiksi palveluiden suunnittelua tarvitaan entistä enemmän. Usein tuote integroidaan palveluun, lentokoneeseen ei tilata vain moottoria vaan koko palvelukehys asennuksesta huoltoon.

Gurjanovan mukaan tietotekniikka on tehnyt palveluiden suunnittelun helpoksi. Internetin avulla on helppoa luoda uusia palveluita ja opastaa samalla käyttäjiä.

Virossa tällaisia ovat olleet erilaiset sähköiset e-palvelut kuten e-pysäköinti, e-reseptit tai online-varausjärjestelmät.

"Kuka tahansa voi ryhtyä palvelumuotoilijaksi – vaikka skannata sieniä metsässä ja luoda niistä uusia reseptejä."

"Keksimisen ja innovaatiot kuuluvat erottamattomasti muotoiluun."

Osa palveluista koskee sosiaalisektoria – terveydenhuoltoa, vammaisia ja vanhustenhoitoa. Sosiaalinen muotoilu onkin nopeasti kasvava alue. Uusia haasteita tuovat pakolaiset ja maahanmuutto.

"Muotoilijat voivat auttaa vaikkapa suunnittelemalla pakolaisleirejä."

Festivaalin pääseminaarissa puhuu vastikään Syyriasta palannut tunnettu amerikkalainen arkkitehti **Cameron Sinclair.** Hän rakensi muuan muassa kouluja yhdessä asukkaiden kanssa.

Gurjanovan mukaan on tärkeää osallistaa käyttäjät prosessiin. Sosiaalisessa muotoilussa tarvitaan myös innovatiivista insinööriajattelua, sillä usein ollaan liikkeellä nollabudjetilla.

"Rakennusmateriaalina voi käyttää vaikka lehmänlantaa."

Designkatu ja muotikuja

Tallinnan muotoilufestivaalilla voi sukeltaa päätä pahkaa muotoilun maailmaan. Ohjelma on kirjava kuin räsymatto.

Festivaalin pääsmajana toimii Kulttuurikattila, jossa tapahtumaviikko designkatuineen huipentuu sunnuntain muotiesitykseen. Mukana ovat tunnetut brändit Katrin Kuldma, Ivo Nikkolo Brand ja Woolish. Satelliitteihin eli designpajoihin ja pikkuyrityksiin voi tutustua eri puolilla kaupunkia omin päin tai opastetulla kierroksella.

Muotoilun tilaa päivitetään lisäksi Kino Heliloksessa Saunakadulla, jossa ovat esillä muotoilukoulujen näyttelyt ja keskieurooppalaista designia. Tarjolla on nuorekasta meininkiä oheispipalooineen.

Muotoilijaguru **Harri Koskinen** puhuu muotoilun uusista suunnista Redefining design -seminaarissa 15.9.

"Seminaari ja luennot ovat kiinnostavia ennen kaikkea ammattilaisille, mutta ne avaavat silmiä ja innostavat muitakin", lupaa Ilona Gurjanova.

Harri Koskinen istuu lisäksi Viron muotoilupalkinnon tuomaristossa. Virolaisen tuotesuunnittelun isän Bruno Tombergin mukaan nimensä saanut palkinto jaetaan joka toinen vuosi. Ehdokkaiden työt ovat esillä Viru-keskuksessa.

Uuden suomalaisen julistetaiteen näyttely avataan Rotermannin suolamakasiinissa 14.9. Katariinan kirkon pyhällä ehtoollisella voi maistella kolmena päivänä eri maalaisten kokkien tuotoksia.

Pilottiprojektit

Ilona Gurjanovan johtaman Viron muotoilualan liitto on tehnyt useita sosiaalisen muotoilun pilottiprojekteja ja tuonut esille muotoilijan panosta prosesseissa. Tallinn for all -projektissa muotoilun opiskelijat testasivat vammaisten kanssa, millaista kaupungilla on liikkua.

"Pyörätuoliluiskat olivat niin jyrkkiä, että niissä olisi voinut tehdä itsemurhan".

Yhteistyö Tallinnan kaupungin kaavoihin kangistuneen liikennelaitoksen kanssa puolestaan johti lopulta siihen, että kolme erillistä yksikköä yhdistettiin.

"Aloitimme laittamalla yhtenä yönä ratikkapysäkeillä selkeämmät, laserprinttereillä tulostetut aikataulut." ■

Lue lisää verkkolehdestä: www.balticguide.ee

Kaksi menestynyttä muotoilijaa, suomalainen Iina Vuorivirta ja virolainen Björn Koop huovuttamassa lamppuja.

Muotisuunnittelija Triinu Pungits on yksi Viron muotoilupalkinnon ehdokkaista.

Ilona Gurjanova Eesti Disaini Majan myymälässä.

Ilona Gurjanovan vinkit:

1. Kulttuurikattilan Designkadulta ja Muotikujalta löydät uusimmat sisustusideat ja muotiluomukset.
2. Lauantain Design-huutokaupassa on myynnissä prototyypejä ja alkuperäiskappaleita, mutta myös neuvostomuotoilua kuten Estoplastin valaisimia.
3. Tarinahotelli Estoriassa voi tutustua huoneiden virolaiseen sisustukseen, pop up -puodeissa myydään paikallista designia.

Festivaalin koko ohjelma: www.tallinndesignfestival.com

Muotoilija Johanna Tammsalun ripustin Nörk Rack on tehty köydestä.

Erinevad kultuurituristid

TOP 5 Viron tapahtumat

01 TALLINNAN MERIPÄIVÄT
Meripäivien aikaan, 15.–17. heinäkuuta, Tallinnan satama-alueella saa rautaisannoksen merellistä kulttuuria, musiikkia ja markkinahumua. Yksi kesän suosituimmista tapahtumista keskittyy tällä kertaa viikinkeihin. Meripäivien pääesiintyjänä on suosittu virolaisyhtye Ewert and The Two Dragons, joka esiintyy 16.7. sataman risteilyalueella.

02 DOLLARIHYMYJÄ JA ROCK AND ROLLIA
American Beauty Car Show keskittyy nimensä mukaisesti amerikanrautojen esittelyyn. Haapsalun piispanlinnan sisäpihalla saa 15.–17.7. nauttia myös menevästä rockista, kun lavalle astuvat Beth Hart (USA), Imelda May (Irlanti) ja Mustasch (Ruotsi).

03 HANSAMARKKINAT TARTOSSA
Kesän kolmannet hansapäivät järjestetään 9.–10.7. Tartossa. Hansakaupungin vanha keskusta täyttyy silloin markkinakojuilla ja monipuolisella kulttuuriohjelmalla. Myös perheen pienimmille on runsaasti kivaa tekemistä.

04 OOPPERAA PUOLASTA
Saarenmaan oopperapäivien pääesiintyjänä on Wroclawin oopperateatteri, joka tuo lavalle Bizetin Helmenkalastajat, Verdin Othellon ja Szymanowskin Kuningas Rogerin. Oopperapäivät järjestetään Kuressaaren piispanlinnan alueella 25.–31.7.

05 RALLIA ETELÄ-VIRON MUTKISSA
Autourheilun megatapahtuma auto24 Rally Estonia tuo Etelä-Viron mutkaisille ja mäkisille teille kuljettajia eri puolilta Eurooppaa. 15.–17.7. ajettava ralli on FIA Euroopan osakilpailu. Startti ja maali sijaitsevat Tartossa.

Kuva: ?????

Pärnun ranta muuttuu elokuun alussa todelliseksi biletantereeksi, kun tuhatpäistä yleisöä tanssittavat huippuartistit.

Bileet Pärnun rannalla

Weekend Festival Baltic vetää Pärnun biitsin täyteen elektronisen tanssimusiikin ystäviä.

TEKSTI MIKKO VIRTA, KUVA WEEKEND FESTIVAL BALTIC

Viime vuonna ensimmäistä kertaa järjestetty Weekend Festival Baltic lunasti odotukset moninkertaisesti. Myös **Jyri Heikkinen** festivaalia järjestävästä RL Concertsista on tyytyväinen.

”Ensimmäinen Weekend Festival Pärnussa onnistui erittäin hyvin ja olemme siihen todella tyytyväisiä. Yli 80 000 onnellista juhlijaa kerääntyi kolmen päivän aikana juhlimaan aamuyöhön asti. Pärnun kaunis valkoinen hiekkaranta sopii täydellisesti tapahtumaan, joka yhdistää kaikki kolme Baltian maata musiikilla.”

Hyvät bileet on tulossa tälläkin kertaa, sillä yleisöä tanssittavat muun muassa **Martin Garrix,** Steve Aoki, Knife Party, Afrojack, Swedish House Mafiasta tutut Axwell & Ingrosso sekä tänä vuonna maailman parhaaksi valittu kaksikko Dimitri Vegas & Like Mike.

”Mukana on myös keikkailun päättävä Avicii, joka on ensimmäistä kertaa Baltiassa sekä maailman isoin dj Tiësto, joka viime vuonna innostui soittamaan sovittua pidemmän setin, koska tykkäsi niin paljon festarista”, hehkuttaa Heikkinen.

Mukana on myös popbändejä, kuten latvialainen Brainstorm ja virolainen I Wear* Experiment. Suomalaisia edustavat muun muassa supersuosittu Isac Elliot ja viime vuonnakin festarilla esiintynyt Darude.Virolaiset valitsivat viime vuoden suosituimmaksi kansainväliseksi DJ:ksi hollantilaisen Martin Garrixin, joka on heinäkuun The Baltic Guiden kannessa. Garrix esiintyy Pärnussa 5. elokuuta. ■

Mistä löytää?

Weekend Festival Baltic,
4.–6.8. Pärnun uimaranta.

Suomalainen Virossa

Kare Uotila tuli Viroon vuonna 2000 rakkaudesta – ”ei pakolaisena”. Hän on kahden tyttären isä. Vapaa-aika menee golfatessa, purjehtiessa tai jääkiekkoa pelaillessa. Hän on InHunt Group Estonia Oü:n toimitusjohtaja.

Mitä olet oppinut Virossa?
”Virossa olen nähnyt, kuinka nopeasti pieni valtio kehittyy ja kuinka nopeasti suunta pystytään muuttamaan, kunhan siihen on halua. Virossa johtajan ei tarvitse olla 60+ -insinööri, vaan 30+ -ekonomi sopii vallan mainiosti myös ison yhtiön johtoon tai vaikka pääministeriksi.

Tietotekniikassa Virolla menee todella hyvin ja lähes kaikki asiat voidaan hoitaa digitaalisesti, ilman turhaa toimistoissa juoksemista. Tosin kolikon toinen puoli on, etteivät ihmiset tapaa toisiaan kasvokkain.”

Mitä muuttaisit Virossa?
”Muuttaisin yritysten johdon ja työntekijän suhdetta niin, että johto ymmärtäisi hyvien työntekijöiden tärkeyden ja kunnioittaisi työntekijöitä. Työntekijöille taas lisäisin lojaalisuutta työnantajaa kohtaan, ettei heti, jos joku tarjoaa 0,50 euron lisän tuntipalkkaan, hypätä naapuritoimistoon töihin.” ■

TOP 5 Viron tapahtumat

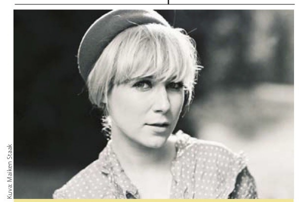

Kuva: Maiken Staak

01 MUSIIKIN JA LUONNON HARMONIAA
Kauniit konsertit Käsmussa -konserttisarja tuo 5.–11.6. Suomenlahden rannalla sijaitsevaan Käsmun pikkukylään virolaisia suosikkiartisteja. Meren rannalla esiintyvät muun muassa Lenna Kuurmaa (kuvassa), Jaan Tätte sekä 86-vuotias Kihnun oma tyttö Virve yhdessä Marko Matveren, Untsakad- ja Kukerpillid -yhtyeiden kanssa.

02 KIRJAFESTIVAALIEN TOUKOKUU
Tallinnassa 28.5.–1.6. järjestettäville HeadRead-festareille on tulossa muun muassa Riikka Ala-Harja, John Banville ja Antony Beevor. Tartossa 7.–10.5. järjestettävän Prima Vistan kirjailijavieraihin kuuluvat Mihhail Veller, Katja Petrowskaja, Klaus-Peter Wolf ja Salla Simukka. Kirjailijatapaamisten lisäksi ohjelmassa on kirjamarkkinoita ja musiikkia.

03 INDIE SOI TARTOSSA
Viikon kestävä Indiefest tuo 19.–24.5. Tarton klubeihin uusia ja kiinnostavia bändejä. Pitkästä esiintyjälistasta voisi nostaa esiin virolaisen stoner rockin ykkösnimen Elephants From Neptunen ja nousussa olevan Frankie Animalin.

04 JUOSTEN JA PYÖRÄILLEN KOHTI KESÄÄ
Kaikille naisille omistettu SEB Maijooks starttaa seitsemän kilometrin etapille 17.5. Tallinnan Laulukentältä. Matkan voi taittaa myös sauvakävellen. 1. kesäkuuta järjestettävässä Tarton Rattarallipyöräilytapahtumassa on kaksi kisamatkaa: 133 ja 70 kilometriä.

05 KATUTEATTERIA
5.–8. kesäkuuta NUKU-teatterin lähiympäristö Lai-kadulla muuttuu katuteatteriksi kansainvälisen Treff-festivaalin puitteissa. Luvassa on musiikkia, nukketeatteria ja katuperformansseja. Ohjelmaa on tarjolla koko perheelle.

Keskiajan muoti värittää Vanhankaupungin katukuvaa toukokuun lopussa.

Kadut **heräävät henkiin**

Musiikki, teatteri ja markkinat täyttävät Tallinnan vanhankaupungin kadut toukokuun viimeisellä viikolla.

TEKSTI MIKKO VIRTA, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Vanhankaupunginpäivien perinne juontaa juurensa aina vuoteen 1982, jolloin perinteistä kesän aloitusjuhlaa vietettiin ensimmäistä kertaa. Siitä lähtien kaupungin kapeilla kaduilla on juhlittu musiikin, markkinoiden ja teatterin merkeissä.

Tämänkertainen tapahtuma keskittyy Vanhankaupungin katuihin. Elävät kadut -teeman mukaisesti luvassa on toimintaa myös sellaisissa paikoissa, joihin tavallinen kulkija ei muuten satu. Pienet kujat ja kadut heräävät henkiin ja tarjoavat yllätyksiä.

Viikon jokainen päivä on nimetty oman teemansa mukaisesti. Perjantai 30.5. on esimerkiksi Museoiden päivä ja sunnuntai 1.6. Lasten päivä. Juhlalliset avajaiset pidetään lauantaina 24.5. Raatihuoneentorilla, jossa säpinää riittää päivittäin iltaan asti.

Useimpiin tapahtumiin on ilmainen sisäänpääsy. Koko ohjelma löytyy netissä osoitteesta: vanalinnapaevad.ee. ■

Tallinnan Vanhankaupunginpäivät

- 24.5. Avajaiset
- 25.5. Kirkkopäivä
- 26.5. Perinnepäivä
- 27.5. Terveyspäivä
- 28.5. Teatteripäivä
- 29.5. Musiikkipäivä
- 30.5. Museopäivä
- 31.5. Vanhanajan päivä
- 1.6. Lastenpäivä

Mistä löytää?

Tallinnan Vanhankaupunginpäivät,
24.5.–1.6. eri puolilla Vanhaakaupunkia.

Suomalainen Virossa

TEKSTI JA KUVA JOHANNA HEINONEN

Lotta Lehtinen asuu Tallinnassa kuusihenkisen perheensä ja kahden koiran kanssa. Hän muutti Viroon kesällä 2011, kun toinen hänen vanhemmistaan sai töitä Tallinnasta. Lotta opiskelee Tallinnan suomalaisessa koulussa

Mitä olet oppinut Virosta?
”Aikani Virossa on kulunut kuin siivillä ja tähän päivään mennessä se on ollut erittäin opettavainen matka. Ensimmäinen asia, joka tulee mieleen, on järjetön kulttuuriero Suomeen katsottuna, vaikka etäisyys onkin vain noin 90 kilometriä. Viron jokseenkin rankka historia on edelleen melko laajasti näkyvillä ja itse koen sen näkyvän kaikista eniten ihmisissä. Ihmiset ovat täällä kovin sisäänpäinsuuntautuneita.

Toinen asia on tietenkin uusi kieli. Itse kun olen Turun suunnalta kotoisin, on hauska huomata, miten jotkut virolaiset sanat ovat täysin samanlaisia kuin Turun murteessa. Tunnen siis siltäkin osalta olevani kotona. Olen tämän reilu 2,5 vuoden jälkeen viihtynyt paremmin kuin hyvin täällä ja suunnitelmiini kuuluukin jatkaa elämääni täällä.”

Mitä muuttaisit Virossa?
”Vaikka tämä maa on yksi suurimmista ihastuksistani ja se on onnistunut viemään sydämeni täysin, kyllä täällä silti niitä kuuluisia harmaita puoliakin löytyy. Suomessa asuessani totuin tietynlaiseen ihmisten positiivisuuteen ja ulospäinsuuntautuneisuuteen. Kun meni esimerkiksi vaatekauppaan tai ruokakauppaan, myyjä tervehti ystävällisesti hymyssä suin ja tarjosi kohteliaasti apuaan. Täällä se on harvinaisempaa.

Melkein kolmen vuoden jälkeen uskallan jo sanoa, että täällä Suomenlahden toisella puolella ei tällaista niin usein näe. Täällä ihmiset ovat sisäänpäinsuuntautuneita ja tietynlainen positiivisuus ja yleinen pirteys on hieman puutteellista.

Itse olen kuitenkin aina ajatellut, että tämä maa on loppujen lopuksi ollut niin pienen hetken itsenäinen, että totuttelu siihen on edelleen kesken. Jos puhumme konkreettisista muutoksista, niin poistaisin kaupoista heti ne muovikipot, joihin monella myyjällä on tapana iskeä vaihtorahat, vaikka asiakas seisookin kämmen ylöspäin heidän silmiensä edessä. Toinen asia olisi jonkinlainen silta tai tunneli Tallinnan ja Helsingin välille!” ■

Huvitavaid persoone Eestist

The Baltic GUIDE

Märt Avandi:

”Voisimme osata paremmin nauraa itsellemme”

Miekkailija-elokuvasta tuttu Märt Avandi yrittää saada virolaiset nauramaan. Hän toivoo Miekkailijan poikivan uusia rooleja Suomessa.

TEKSTI MIKKO VIRTA,
KUVAT ANDREI CHERTKOV, MAKING MOVIES OY

Pärnulaisen Endla-teatterin kahvilassa Märt Avandi, 35, saa istua rauhassa. Virossa suurta suosiota nauttiva näyttelijä on kahvilassa tuttu näky, hän palasi Endlan lavalle viime keväänä.

Suomessa Avandi vasta kolkuttelee menestyksen ovia. **Klaus Härön** ohjaaman Miekkailija-elokuvan ansiosta Avandi on nähty tiuhaan Suomenkin tv-ruuduissa, muun muassa Härön kanssa Yhdysvaltojen Golden Globe -näytösten parrasvaloissa.

Märt Avandi näyttelee Miekkailijassa virolaista huippumiekkailija **Endel Neliistä,** joka muuttaa Leningradista pikkuruiseen Haapsaluun ja aloittaa työskentelyn opettajana. Lasten miekkailukerhosta muodostuu tärkeä henkireikä niin Endelille kuin lapsillekin. 50-luvun Neuvosto-Virossa Saksan armeijassa sotineen Nelisin taustat kaivetaan esiin ja tilanne kiristyy. Toivo kuitenkin säilyy tiukoissakin tilanteissa.

”Mitä vain elämässä tapahtuu, niin omista periaatteista on pidettävä kiinni. Ja tarpeen vaatiessa pitää myös uida vastavirtaan, vaikka tapahtuisi mitä”, Avandi kiteyttää elokuvan sanoman. 80-luvun alussa syntynyt Avandi muistaa itsekin neuvostoajan hyvin.

Virossa Miekkailija on saanut hyvän vastaanoton, kuten myös Suomessa. ”Elokuvan suosio on ollut yllätys, Golden Globe ja kaikki se muu. Olen menestyksestä hyvin iloinen.”

Vaikka palkintoja rapakon takana ei tullutkaan, on Avandi tyytyväinen Yhdysvaltojen reissuun.

”Oli aivan mahtava kokemus olla siellä ensimmäistä kertaa ja tavata silmästä silmään maailmanluokan tähtiä. Amerikkalainen yleisö piti elokuvasta todella paljon, vastaanotto oli todella tunteellinen”, hän sanoo.

Työskentely suomalaisten kanssa oli mutkatonta ja hyvät järjestelyt tekivät Avandiin vaikutuksen. ”Ihmettelin alusta lähtien sitä, miten hyvin asiat oli koordinoitu ja miten kaikkeen omistauduttiin täysillä. Virossa aikatauluilla on tapana venyä.

> Mitä vain elämässä tapahtuu, niin omista periaatteista on pidettävä kiinni.

Arvostan Klausia todella paljon, meistä on tullut projektin aikana hyvät ystävät. Toivottavasti teemme tulevaisuudessakin yhteistyötä.”

Oman haasteensa asetti lasten ohjaaminen, varsinkin kun työkielenä oli englanti. ”Lasten kanssa työskentely oli paikoin haastavaa, mutta kuitenkin hyvin antoisaa. Lapset olivat todella lahjakkaita, esimerkiksi **Liisa Koppel** (elokuvan Marta), joka teki yhtä pitkää päivää kuin aikuisetkin. Kukaan ei kertaakaan kiukutellut”, kehuu Avandi.

Miekkailijassa Märt Avandin rinnalla näyttelee pärnulainen Liisa Koppel. Avandi on ehdolla Jussi-palkinnon saajaksi parhaasta miespääosasta.

Maaliskuussa Märt Avandi matkustaa Helsinkiin Jussi-gaalaan, jossa hän on ehdolla parhaasta miespääosasta. Kyseessä on ensimmäinen kerta, kun virolaisnäyttelijä on ehdolla Jussi-pystin saajaksi. Miekkailija on ehdolla myös parhaaksi elokuvaksi ja kuvauksesta. ”Ehdokkuus tuli täytenä yllätyksenä, olen siitä hyvin otettu”, hän sanoo.

Suomeen Avandilla on lämpimät suhteet, hän vierailee perheensä kanssa Porvoossa asuvien sukulaisten luona tiuhaan. Suomalaisista elokuvista Avandi mainitsee suosikeikseen muun muassa Rare Exportsin. ”Pidän suomalaisesta huumorista ja etenkin **Jalmari Helanderin** elokuvista. Tykkään Helanderin tyylistä, se on todella hauska.”

Eroavatko suomalainen ja virolainen komedia paljon toisistaan?

”Suomalaisessa huumorissa on jokin erityinen totisuus, joka on hyvin hauskaa. Hitaus ja poikkeuksellinen totisuus muuttavat kaiken todella hauskaksi, pidän siitä hyvin paljon.” Avandin mukaan tämän vuoden Tujurikkujan radiosketsissä on samaa tyyliä.

> Ei ole olemassa sellaista teemaa, joka ei voisi olla pohjana vitsille. Oli miten arka tai vaikea aihe tahansa, sitä voi käsitellä huumorilla.

Vuodenvaihteessa nähty Tujurikkuja (ilonpilaaja) aiheutti skandaalin Virossa. Sketsiohjelma loppui lauluun, jonka sanat oli vaihdettu Märt Avandin laatimiin uusiin sanoihin. Kyseessä oli virolaisille tärkeä Ei ole iäksi ükski maa -laulu, jonka **Alo Mattiisen** sävelsi 1987. Laulun esitti silloin joukko eturivin muusikoita, muun muassa **Ivo Linna** ja **Tõnis Mägi.** Uuden laulun sanoissa virolaiset leimattiin rasistelksi ja homofoobikoiksi.

Kaikkien mielestä laulu ei suinkaan ollut hauska. Onko virolaisilla itseironiaa?

”Voisimme osata kyllä paremmin nauraa itsellemme. Minusta tuntuu, että suomalaiset osaavat paremmin, mutta en ole varma. Luulen, että meidän täytyy vielä kasvaa vapaassa yhteiskunnassa jonkin aikaa, ennen kuin me tulemme vahvoiksi”, hän pohtii.

Tujurikkuja-ohjelmassa on nähty aiemminkin keskustelua herättäneitä sketsejä. Kuten vaikkapa se, jossa Märt Avandi keihästää jättiläismäisen **Tarja Halosen** Vapaudenaukion ristimonumentilla. Se aiheutti pienimuotoisen kohun Suomenlahden pohjoispuolellakin.

Miltä tuntui tappaa Suomen presidentti? ”Oikein hauskalta!”, Avandi nauraa vedet silmissä. Hänen mukaansa se oli yksi parhaista Tujurikkuja-sketseistä.

”Ei ole olemassa sellaista teemaa, joka ei voisi olla pohjana vitsille. Oli miten arka tai vaikea aihe tahansa, sitä voi käsitellä huumorilla. Vuosien mittaan meillä on muodostunut sosiaalikriittinen tyyli, mutta se ei ole tavoite sinänsä.”

Mitä Virolle tällä hetkellä kuuluu?

”Huonosti on se, että me olemme ilkeitä, vihaisia ja kahtia jakaantunut kansa. Se on todella huono merkki, pienessä yhteiskunnassa niin ei saisi käydä. Voisimme olla paljon empaattisempia ja hyväntahtoisia.

Tästä kaiketa seuraa se, että meidän pitäisi osata paljon paremmin nauramaan itsellemme. Jos osaisimme, olisi monet muut huolet pois pyyhitty”, pohtii Avandi ja lisäs: ”Ja sitä me yritämmekin tehdä.”

Märt Avandin kotikaupunki on viime keväästä lähtien taas Pärnu, hän asui kaupungissa myös vuosina 2006–2008. Viimeiset viisi vuotta hän asui Tallinnassa, jossa työskenteli Viron Draamateatterissa. Mikä toi miehen takaisin hiljaiseen pikkukaupunkiin?

”Sielu veti takaisin Pärnuun. Tykkään asua Pärnussa, täällä on todella hyvä olla. Pärnu on sopivan kokoinen kaupunki, josta löytyy kaikki tarvittava. Ei ole liikaa ihmisiä tai liian kiireinen elämän rytmi.

Olen Raplasta kotoisin, joten olen puolittain maalaispoika. En kaipaa enempää meteliä ja melskettä. Merenranta on minulle tärkeä. Jostain syystä on niin, että Pärnun ranta on minulle paljon läheisempi kuin vaikkapa Pirita Tallinnassa. Pärnussa meri on oikea.”

Tulevaisuudesta kysyttäessä Avandi vastaa pilke silmäkulmassa: ”Suomesta tai Hollywoodista ei ole tullut uusia elokuvatarjouksia, ainakaan vielä.” ■

”Pärnussa on kaksi ääripäätä: kesällä täällä on mieletön hulina ja talvella täydellinen hiljaisuus. Pidän niistä molemmista hyvin paljon”, sanoo Märt Avandi.

Kuka?

Märt Avandi

- Virolainen näyttelijä, laulaja ja käsikirjoittaja.
- Näytellyt Viron Draamateatterissa, tällä hetkellä työskentelee Pärnun Endla-teatterissa. Esiintynyt paljon televisiossa ja monissa elokuvissa, muun muassa Malevissa.
- Tehnyt konserttikiertueita muun muassa Lenna Kuurmaan ja Liisi Koiksonin kanssa.
- Tunnettu Tujurikkuja-ohjelmista, joissa tehnyt sketsejä toisen näyttelijän Ott Seppin kanssa.
- Sai 2016 presidentiltä Valkoisen Tähden IV luokan kunniamerkin. Vuonna 2013 sai Oskar Lutsin huumoripalkinnon.
- Klaus Härön ohjaama ja Anna Heinämaan käsikirjoittama Miekkailija oli Suomen virallinen Oscar-ehdokas parhaan vieraskielisen elokuvan sarjassa. Miekkailija pääsi shortlistille eli yhdeksän parhaan joukkoon. Se oli ehdolla myös parhaan ulkomaisen Golden Globe -palkinnon saajaksi.
- Miekkailija on ehdolla kolmessa kategoriassa Jussi-palkinnon saajaksi. Jussi palkinnot jaetaan 19. maaliskuuta.
- Märt Avandi on Viron syöpälasten vanhempien liiton puheenjohtaja. Hän on yksi hyväntekeväisyystapahtuma Ankkarallin (Pardirallij) järjestäjistä.

Häid toiduelamusi!

20 ravintolat THE BALTIC GUIDE ™ HEINÄKUU 2016

Liekehtivät makkarat on Talukörtsin erikoinen.

Sisutuksessa on käytetty paljon aitoja maaseudulta tuotuja tavaroita.

Perinteistä virolaista

Talukörts on vanhojen hyvien aikojen maalaistaverna keskellä Tallinnaa.

virolainen

TEKSTI KRISTINA LUPP, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Kesäkuisena tiistai-iltana Talukörts on pullollaan asiakkaita. Puheensorinasta erottuu useita kieliä ja tarjoilijat kiirehtivät pöydästä toiseen kantaen ruoka-annoksia ja juomia.

Ilmapiiri on maalaismaisen joviaali. Sisutus on tehty hyvällä maulla vanhaa ja uutta yhdistellen. Maaseuturomantiikkaa henkivää rekvisiittaa on juuri sopivasti tekemään selväksi paikan tyylin.

Ruokalistalla on kunnioitettu perinnettä, mutta muutama yllätyskin löytyy. Klassikoista mainittakoon valkosipulileivät, silli kermakastikkeessa, täyteläiset keitot ja possunpaisti.

Alkupaloiksi valitsemme palavat metsästäjän makkarat sekä paistetun juuston. Annokset tuodaan pöytään samaan aikaan. Maistelessamme rapeaa juustoa marjahillon kera pienet makkarat kypsyvät liekehtivässä kulhossa. Liekki ei sammu vielä alkaessamme nostella makkaroita lautasille vaan jatkaa palamistaan. Turha lienee mainita, että kulho on kuuma.

Pääruuaksi talon erikoisista löytyy muutama ei niin perinteinen vaihtoehto, mutta koska pidän wieninleikkeestä päätän kokeilla, millainen Talukörtsin oma on. Hyvin toimii, leike on rapea pinnalta ja sisältä löytyy pehmeää lihaa, ja lisukkeet saa valinnan mukaan.

Toiseksi pääruuaksi otamme lohisalaatin, jossa sekä kalaa että salaattiaineksia on runsaasti. Vaikka annos on kevyt, ei se jätä nälkäiseksi. Jälkiruuaksi juustokakku on aina varma valinta, niin tälläkin kertaa. ■

Mistä löytää?

Restoran Talukörts, Viru 18, Tallinna. Karttakoodi Vanhakaupunki h3

Alkuruuat:	3–6,50 euroa
Pääruuat:	5–15 euroa
Jälkiruuat:	4,50 euroa

THE BALTIC GUIDE ™ HEINÄKUU 2016 ravintolat 21

Välimeren herkkuja

Lusikas-ravintolassa pohjoinen ja etelä kohtaavat.

gourmet

TEKSTI KRISTINA LUPP, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Lusikas (suom. lusikka) on viihtyisä ravintola Vanhankaupungin laitamilla vain kivenheiton päässä Viru-kadulta. Vielä vähän aikaa sitten Tallinnassa etanat tai osterit olivat jotakin hyvin eksoottista ja erikoista. Ne ovat jokapäiväistä herkkua Lusikasissa, jonka ruokatyyli on erittäin välimerellinen.

Lusikasin sisustus on mutkatonta tyyliä. Ruskean ja harmaan sävyt luovat rauhallisen ilmapiirin. Tila on jaettu pienemplin osiin verhoilla, joiden avulla ruokailuun on saatu sopivan intiimiä tunnelmaa.

Testikäynnillä ruokalista aiheutti valinnan vaikeutta, sillä houkuttelevia vaihtoehtoehtoja oli enemmän kuin tarpeeksi. Päädyin etanoihin, sillä mieleni teki herkullista valkosipulivoita, jossa mönkijät oli kylvetetty. Lisäksi erinomaisessa annoksessa maistuivat tuoreet yrtit. Niin maukasta oli, että täytyi pyyhkiä lautanen leivällä tarkasti puhtaaksi.

Paahdettu vuohenjuusto viikunakastikkeella, salaatin ja raparperin kera oli mukava versio monesta paikasta tutusta annoksesta. Viikunan ja raparperin maut sopivat hyvin yhteen täyteläisen juuston rinnalla.

Jos haluaa merenelävä, niin tarjolla on päivän kalaa sekä simpukoita. Simpukat tarjoillaan suuressa kulhossa herkullisen liemen kera. Jälleen kerran tarvittiin leipää kaiken liemen saamiseksi suuhun asti. Liharuokana testattu grillattu naudansisäfile oli erinomaisesti kypsennetty (medium rare) ja se tarjoiltiin tryffelillä maustetun perunagratiinin sekä korvasienikastikkeen kera.

Mittavalta viinilistalta löytyy varmasti pullo joka makuun ja laseittainkin myytäviä viinejä on tavallista useampia. Jos ei ole aivan meganälkä, niin tarjolla on maistelulautasia kavereiden kesken jaettavaksi viinin kera. ■

Mistä löytää?

Restoran Lusikas, Aia 7, Tallinna. Karttakoodi Vanhakaupunki g3

Alkuruuat:	3–12 euroa
Pääruuat:	10–19 euroa
Jälkiruuat:	5–7 euroa

Lusikas tarjoaa rehtejä ja raikkaita välimerellisiä makuja.

Shoppama

26 ostokset THE BALTIC GUIDE ™ ELOKUU 2015 27

■ Tavarataloja:

Stockmann, *Liivalaia 53. Karttakoodi B3.*
Suomalaisten suosikkitavaratalo.

Tallinna Kaubamaja, *Gonsiori 2. Karttakoodi B2.*
Legendaarinen 1960-luvulta lähtien toiminut tavaratalo löytyy nykyään myös Viru Keskuksesta.

■ Keskustan ostoskeskuksia:

Foorum, *Narva mnt 5. Karttakoodi B2.*

Tyylikkäiden putiikkien promenadi sijaitsee lähes vastapäätä Viru Keskusta.

Postimaja keskus, *Narva mnt 1. Karttakoodi B2.*
Tallinnan uusin ostoskeskus, josta löytyy muun muassa H&M.

Rotermanni keskus, *Rotermanni 8. Karttakoodi B2.*
Rotermannin historiallisen korttelin moderni ostoskeskus pitää sisällään gourmetkauppoja, skandinaavisia sisustusliikkeitä ja kansainvälisiä muotibrändejä.

Solaris, *Estonia pst 9. Karttakoodi B2.*
Uudehko ostoskeskus, jossa on muun muassa elokuvakeskus, lukuisia ravintoloita sekä huipputason marketmyymälä.

Viru Keskus, *Viru Väljak 4. Karttakoodi B2.*
Moderni kauppakeskus, jossa on monien huippumerkkien putiikkeja, hienoja kahviloita ja ravintoloita sekä suuri kirjakauppa.

■ Keskustan ulkopuolella:

Järve Keskus, *Pärnu mnt 238.*
Bussit 5, 18, 32, 36, 57.
Paljon huonekalumyymäliöitä ja mukava sauna-shop.

Kristiine Keskus, *Endla 45.* ilmainen bussi satamista.
Hiljattain remontoitu keskus aivan keskustan tuntumassa.

Mustikas keskus, *A.H.Tammsaare tee 116.* Johdinautot 1, 2 ja 3.
Länsi-Tallinnan kauppakeskus.

Rocca al Mare, *Paldiski mnt 102.* Ilmainen bussi satamista.
Massiivinen vuonna 1998 avattu ja myöhemmin laajennettu kauppakeskus, jossa liikepinta-alaa on yli 54 000 neliömetriä. Kauppoja keskuksessa on 170. Tarjolla on suuren maailman tyylin ruokaa, muotia, Marks & Spencer -myymälä, leikkimaailma lapsille jne.

Sikupilli Keskus, *Tartu mnt 87.* Bussit 2, 15 ja 54 (Sossimägi), Ratikat 2 ja 4 (Lubja).
Pienehkö kauppakeskus lähellä lentokenttää tunnetaan muodin outlet-myymälöistään, elektroniikkakaupoistaan ja ravintoloistaan.

Ülemiste, *Suur-Sõjamäe 4.* Bussit 2, 7, 15, 65.
Lentokentän lähellä sijaitseva juuri remontoitu kauppakeskus on Tallinnan suurimpia ja monipuolisimpia.

■ Sataman lähellä:

Lootsi Keskus, *Lootsi 8. Karttakoodi A3.*
D-terminaalin lähellä sijaitsevassa keskuksessa on suuri vinakauppa, muotiliikkeitä ja kenkäkauppoja.

Merekeskus, *Mere pst 10. Karttakoodi A3.*
Sataman seudun vanhin kauppakeskus. Kahdessa kerroksessa on paljon vaatemyymäliöitä ja matkamuistojen kauppitelijoita.

Norde Centrum, *Lootsi 7. Karttakoodi A3.*
Kompakti kauppakeskus, jossa on muun muassa iso urheilutarvikemyymälä, ruokamarket ja paljon muuta.

SadaMarket, *Kai 5. Karttakoodi A2.*
Paljon pieniä myymäliöitä ja muun muassa kauneussalonki sekä suuri alkoholimyymälä.

■ Toreja:

Balti jaam (juna-aseman tori) – ***Kopli 1. Karttakoodi A1.***

Kesktur (Keskustori) – ***Keldrimäe 9. Karttakoodi B3.***

Kalaturg (kalatori) – ***Kalaranna 1. Karttakoodi A2.***

Lasnamäen tori – ***Punane 48a.***

Mustamäen tori – ***E. Vilde tee 75a.***

Nõmmen tori – ***Turu plats 8.***

Sadama turg (kauppahalli) – ***Sadama 25. Karttakoodi A2.***

Syksyn muoti yhdistelee uutta ja vanhaa

The Baltic Guide johdattelee syksyn muotisesonkiin, oppaanaan tyyliguru **Ženja Fokin**.

Ženja Fokin kertoo hakeneensa inspiraatiota rikoshenkisestä amerikkalaiselokuvasta City Heat, jossa roolihahmojen tyyliin on saatu jännitystä yksityiskohtien ja salaperäisten huntujen avulla sekä omaperäisillä valinnoilla. Syksyn muodissa se tarkoittaa vanhojen tuttujen vaatteiden hyödyntämistä lisäämällä niihin jotain uutta.

Etusijalla on yksilö, ja olen yhdistänyt kaksi eri aikakautta eli 70-luvun hippigla-mourin ja 90-luvun katutyylin. Vaatetuksessa vastakohdat törmäävät ensisilmäyksellä yhteen, mutta niistä muodostuu kuitenkin harmoninen kokonaisuus. Tyylissä kukkaislapsien naiivius saa täydennystä täyteläisistä sävyistä kuten beigestä ja sinapinkeltaisesta. Mukana on myös taiteellista geometriaa, täytettyjä pintoja ja totta kai hurmaavaa mustaa.

Omaan tyyliin voi lisätä söpön rintaneulan, juonikkaan kettukuviollisen silkkihuivin tai vaikkapa uniikin korvarengasparin. Muodin täytyy olla myös hauskaa!" ■

So 90's REBEL look! Adidas Originals geometrinen pusakka 85,00 (Reede, Rotermanni 5), rinnpuinen mekko 69,99 (H&M), punaiset pihlajanmarja-korvarenkaat, HF April 16,00 (Krunnipea Butiik, Müürivahe 28), kengät 49,99 (H&M).

Kukkakuviollinen päällystakki, Helle Kass, 175,00 (Namarie-liike), punainen mekko 39,99 (H&M).

Mekko Michael Kors 319,99, Michael Kors -selkäreppu 319,99 (molemmat tuotteet Tallinnan Kaubamajasta), Black Herring -rannekoru 28,00 (www.krunnipea.ee), käsin kudotut pöllörintaneulat 12,00 per kappale (www.OmaAsi.com).

Pusero 59,99 (100-prosenttista silkkiä, H&M), violetit housut Helle Kass 75,00 (Namarie, Müürivahe 21), kengät 29,99 (H&M), lasit Maserati 599,00 (säädettävät pään leveyden mukaan, The House of Vintage Frames Tallinn), geometriset Varm Country -kettukorvarenkaat 20,00 (Oma Asi, Saiakang 4).

MARCH-t-paidat, joihin voi kirjoittaa liidulla oman sanomansa ja pesun jälkeen voi tehdä taas uuden tekstin tai kuvan. MARCH-paitoja on tarjolla koko perheelle, valmistettu Liettuassa (Oma Asi, Saiakangi 4), mekko 39,99 (H&M), lasit Cartier 535,00 (The House of Vintage Frames Tallinn, Müürivahe 28).

So Chick & 70's: neule 34,99, housut 39,99 (molemmat H&M), perhoskuviollinen Bsurd-huivi 49,99 (Tallinna Kaubamaja), KUMAn nahkainen rintaneula 20,00 (Krunnipea Butiik), hattu 24,99 (100-prosenttista villaa, H&M).

TYYLI JA IDEA ŽENJA FOKIN, KUVAT ANDREI CHERTKOV, MEIKKI ORIFLAME, MALLI IRINA M., PAIKKA ÜLEMISTE CITY

Testid ja hinnavõrdlused

34 kauneus&terveys THE BALTIC GUIDE ™ HELMIKUU 2016

Terveystutkimukset ja hoidot alle puoleen hintaan

EU:n potilasdirektiivi määrittelee rajat ylittävän terveydenhoidon EU- ja ETA-valtioissa sekä Sveitsissä.

TEKSTI MIKKO SAVIKKO, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Viron terveydenhoitopalveluiden käyttö merkitsee suomalaisille sitä, että Kelalta saa vaikkapa jälkikäteen korvauksen samoin perustein kuin palvelu olisi tapahtunut Suomessa.

Vuoden alusta muuttuneet Kelan sairaanhoitokorvausten taksat ovat pienentyneet, mikä merkitsee potilaille suurempia omavastuita. Tällöin Viron edulliset hinnat tuntuvat vieläkin houkuttelevimmilta.

Viron tutkimus- ja lääketieteellinen taso on korkea. Laitteet ovat nykyaikaisia ja etenkin erilaisissa radiologisissa tutkimuksissa hintaero on moninkertainen. Jotkut käyvätkin tutkimuksissa Virossa ja vievät saamansa tulokset omalle lääkärille kotimaahan. Ja esimerkiksi odottavat äidit saavat ultraäänitutkimuksessa tulevasta lapsestaan mukaansa 4D-videon.

Jotkut hoidot, jotka liittyvät lähinnä kosmeettisiin ongelmiin, eivät kuulu valtioiden sairausvakuutuksen piiriin. Niitä ovat muun muassa erilaiset ihon laserhoidot. Niiden hinnoissa saattaa olla suuretkin erot, myös Viron sisällä.

Viroon matkustaessa pitää olla mukana kattava matkavakuutus. Kela ei nimittäin maksa esimerkiksi sairaankuljetuksia kotiin. Ne voivat muodostua hyvin kalliiksi.

Kelan 158-sivuisen Sairaanhoitokorvausten taksat -tiedoston voi jokainen ladata Kelan sivustolta. Saadusta hoidosta tai tutkimuksesta voi hakea korvausta jälkikäteen lomakkeella SV 128. ■

SANASTOA

Suomi	Viro
Erikoislääkäri	Eriarst
Ultraääni-tutkimus	Ultraheli-uuring
Kilpirauhanen	Kilpnääre
Magneetti-kuvaus	Kompuuter-tomograafia, MRT-uuring
Flunssarokote	Gripivaktsiin

Virolaislääkärit puhuvat useimmiten englantia ja hyvin usein myös suomea. Muun hoitohenkilökunnan kielitaito voi olla rajallista.

Tutkimuksissa käytettävän tekniikan taso on Virossa korkea.

Silmänpaine kannattaa tarkistaa säännöllisesti.

Hoidot voivat joskus vaatia myös lepoa.

Tutkimuksia ja hoitoja tarjoavia sairaaloita sekä lääkäriasemia

- **Tarton yliopistollinen keskussairaala.**
- **Pohjois-Tallinnan aluesairaala.**
- **Medicum,** Tallinna ja Tartto.
- **Fertilitas,** Viron suurin yksityissairaala, Viimsi.
- **Ortopeedia Arstid,** Tallinna.
- **Nova Vita,** hedelmöitysklinikka, Tallinna.

HINTAVERTAILU VIRO-SUOMI JA KELAN KORVAUS

The Baltic Guide teki muutamista terveydenhoidon hinnoista suuntaa antavan vertailun maiden välillä. Joihinkin hoitoihin tai tutkimuksiin tarvitaan erikoislääkärin lähete.

Palvelu	Viro	Suomi	Kelan korvaus
Erikoislääkärin vastaanotto	45–65	90–172	10,50
Sikiön 4D-ultraäänitutkimus	80	250–335	18
Kilpirauhasen ultraäänitutkimus	30	96	18
Tähystysleikkaus, alkaen	780	1 870	124,50
Lonkan tekonivel	4 395	6 190	175,50
Polven magneettikuvaus	50	138	93
Hampaan juuren täyttö, 2 kanavaa	64	124	13
Ei Kela-korvattavia			
Flunssarokote	10	33	
Rasvasyylän poisto laserilla	50	341	

Lähteet:
Virossa: Medicum, Ortopeedia Arstid, Loode Ultrahelikeskus.
Suomessa: Terveystalo, Cityterveys, Oikohaku-hintavertailu 2015, Mehiläinen, Epilaser.

18 testi THE BALTIC GUIDE ™ TAMMIKUU 2016

Maukasta proteiinia

Rahka, viroksi kohupiim, on virolaisen ruokakulttuurin kulmakiviä.

TEKSTI MIKKO SAVIKKO, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Rahka on oikeastaan tuorejuustoa, joka valmistetaan saostamalla maitoa maitohapon avulla. Sen jälkeen tuotteesta erotetaan hera joko siivilän tai separaattorin avulla.

Siitä voi edelleen jalostaa monia tuotteita. Se on proteiini- eli valkuaisainepitoista ja usein melko vähärasvaista. Rahkasta voi tehdä esimerkiksi etelä-virolaista kotijuustoa eli sõiraa, joka voidaan valmistaa hyvinkin kovaksi juustoksi. Rahkamakeiset eli kohuke-nimellä kutsuttavat patukat ovat suosittuja koko Baltian alueella.

The Baltic Guide valitsi tällä kertaa testiin kohupiimakreemit, joita voisi kutsua suomeksi maustetuiksi rahkoiksi. Niitä löytyy kymmeniä erilaisia. Tyypillisimpiä ovat vaniljalla ja kaakaolla maustetut, mutta suosittuja ovat myös mansikka-, vadelma-, banaani-, kirsikka-, tyrni- ja muut marjat. Neuvostoaikaista retromakua joukossa edustaa rusinarahka.

Testasimme kahden suuren ja kolmen pientuottajan valmistamia vanilja- ja kaakaorahkoja. Taulukossa on merkitty myös tuotteiden valkuais- ja rasvapitoisuudet.

Tuotteet ostimme Tallinnan Sikupillin Prismasta ja satamaalueella olevasta Sadamaturgkauppahallista. Viimeksi mainittu on erikoistunut virolaisiin pientuottajiin ja valikoimissa on runsaasti luomutuotteita (viroksi mahe). Luomutuottajia testissä edusti Pajumäe talu. ■

VANILJARAHKAT

	Kohupiimakreem	Kohupiimakreem vanilli	Mahe vanilli	Alma vanilli-kohupiimakreem	Emma vanilje kohupiimakreem
Valmistaja	Nõmmiku Talu Meierei	Nopri talumeierei	Pajumäe talu	Valio Eesti	Tere
Valk/Rasva g/100g	6,7/8,5	6,7/6,1	6,6/9,1	8,2/2,5	8,0/4,0
Paino/g	400	200	265	380	150
Hinta	1,85	1,05	1,49	0,95	0,72
Pisteet	82	81	66	62	62
Kommentit	Oikea rahkan maku	Aito maku	Mieto	Makea, kreeminen	Juokseva, makea

KAAKAORAHKAT

	Kohupiimakreem kakaoga	Alma Kakao-kohupiimakreem	Mahe kakao	Kohupiimakreem kakaoga	Emma kakao kohupiimakreem
Valmistaja	Nõmmiku Talu Meierei	Valio Eesti	Pajumäe talu	Nopri talumeierei	Tere
Valk/Rasva g/100g	6,8/8	8,0/2,5	6,6/9,15	6,7/6,1	8,4/5,3
Paino/g	150	380	265	350	150
Hinta	0,65	0,95	1,49	1,59	0,72
Pisteet	94	78	75	66	63
Kommentit	Kermainen maku, miellyttävä	Miellyttävän suklainen	Hyvä, mieto, ei liian makea	Kuivahko, rahkamainen	Juokseva, maistuva

Testid ja hinnavõrdlused

Terveystutkimukset ja hoidot alle puoleen hintaan

EU:n potilasdirektiivi määrittelee rajat ylittävän terveydenhoidon EU- ja ETA-valtioissa sekä Sveitsissä.

TEKSTI MIKKO SAVIKKO, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Viron terveydenhoitopalveluiden käyttö merkitsee suomalaisille sitä, että Kelalta saa vaikkapa jälkikäteen korvauksen samoin perustein kuin palvelu olisi tapahtunut Suomessa.

Vuoden alusta muuttuneet Kelan sairaanhoitokorvausten taksat ovat pienentyneet, mikä merkitsee potilaille suurempia omavastuita. Tällöin Viron edulliset hinnat tuntuvat vieläkin houkuttelevimmilta.

Viron tutkimus- ja lääketieteellinen taso on korkea. Laitteet ovat nykyaikaisia ja etenkin erilaisissa radiologisissa tutkimuksissa hintaero on moninkertainen. Jotkut käyvätkin tutkimuksissa Virossa ja vievät saamansa tulokset omalle lääkärille kotimaahan. Ja esimerkiksi odottavat äidit saavat ultraäänitutkimuksessa tulevasta lapsestaan mukaansa 4D-videon.

Jotkut hoidot, jotka liittyvät lähinnä kosmeettisiin ongelmiin, eivät kuulu valtioiden sairausvakuutuksen piiriin. Niitä ovat muun muassa erilaiset ihon laserhoidot. Niiden hinnoissa saattaa olla suuretkin erot, myös Viron sisällä.

Viroon matkustaessa pitää olla mukana kattava matkavakuutus. Kela ei nimittäin maksa esimerkiksi sairaankuljetuksia kotiin. Ne voivat muodostua hyvin kalliiksi.

Kelan 158-sivuisen Sairaanhoitokorvausten taksat -tiedoston voi jokainen ladata Kelan sivustolta. Saadusta hoidosta tai tutkimuksesta voi hakea korvausta jälkikäteen lomakkeella SV 128. ■

SANASTOA

Suomi	Viro
Virolaislääkärit puhuvat useimmiten englantia ja hyvin usein myös suomea. Muun hoitohenkilökunnan kielitaito voi olla rajallista.	
Erikoislääkäri	Eriarst
Ultraääni-tutkimus	Ultraheli-uuring
Kilpirauhanen	Kilpnääre
Magneetti-kuvaus	Kompuuter-tomograafia, MRT-uuring
Flunssarokote	Gripivaktsiin

Tutkimuksissa käytettävän tekniikan taso on Virossa korkea.

Silmänpaine kannattaa tarkistaa säännöllisesti.

Hoidot voivat joskus vaatia myös lepoa.

Tutkimuksia ja hoitoja tarjoavia sairaaloita sekä lääkäriasemia

- **Tarton yliopistollinen keskussairaala.**
- **Pohjois-Tallinnan aluesairaala.**
- **Medicum,** Tallinna ja Tartto.
- **Fertilitas,** Viron suurin yksityissairaala, Viimsi.
- **Ortopeedia Arstid,** Tallinna.
- **Nova Vita,** hedelmöitysklinikka, Tallinna.

HINTAVERTAILU VIRO-SUOMI JA KELAN KORVAUS

The Baltic Guide teki muutamista terveydenhoidon hinnoista suuntaa antavan vertailun maiden välillä. Joihinkin hoitoihin tai tutkimuksiin tarvitaan erikoislääkärin lähete.

Palvelu	Viro	Suomi	Kelan korvaus
Erikoislääkärin vastaanotto	45–65	90–172	10,50
Sikiön 4D-ultraäänitutkimus	80	250–335	18
Kilpirauhasen ultraäänitutkimus	30	96	18
Tähystysleikkaus, alkaen	780	1 870	124,50
Lonkan tekonivel	4 395	6 190	175,50
Polven magneettikuvaus	50	138	93
Hampaan juuren täyttö, 2 kanavaa	64	124	13
Ei Kela-korvattavia			
Flunssarokote	10	33	
Rasvasyylän poisto laserilla	50	341	

Lähteet:
Virossa: Medicum, Ortopeedia Arstid, Loode Ultrahelikeskus.
Suomessa: Terveystalo, Cityterveys, Oikohaku-hintavertailu 2015, Mehiläinen, Epilaser.

Maukasta proteiinia

Rahka, viroksi kohupiim, on virolaisen ruokakulttuurin kulmakiviä.

TEKSTI MIKKO SAVIKKO, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Rahka on oikeastaan tuorejuustoa, joka valmistetaan saostamalla maitoa maitohapon avulla. Sen jälkeen tuotteesta erotetaan hera joko siivilän tai separaattorin avulla.

Siitä voi edelleen jalostaa monia tuotteita. Se on proteiini- eli valkuaisainepitoista ja usein melko vähärasvaista. Rahkasta voi tehdä esimerkiksi etelä-virolaista kotijuustoa eli sõiraa, joka voidaan valmistaa hyvinkin kovaksi juustoksi. Rahkamakeiset eli kohuke-nimellä kutsuttavat patukat ovat suosittuja koko Baltian alueella.

The Baltic Guide valitsi tällä kertaa testiin kohupiimakreemit, joita voisi kutsua suomeksi maustetuiksi rahkoiksi. Niitä löytyy kymmeniä erilaisia. Tyypillisimpiä ovat vaniljalla ja kaakaolla maustetut, mutta suosittuja ovat myös mansikka-, vadelma-, banaani-, kirsikka-, tyrni- ja muut marjat. Neuvostoaikaista retromakua joukossa edustaa rusinarahka.

Testasimme kahden suuren ja kolmen pientuottajan valmistamia vanilja- ja kaakaorahkoja. Taulukossa on merkitty myös tuotteiden valkuais- ja rasvapitoisuudet.

Tuotteet ostimme Tallinnan Sikupillin Prismasta ja satamaalueella olevasta Sadamaturgkauppahallista. Viimeksi mainittu on erikoistunut virolaisiin pientuottajiin ja valikoimissa on runsaasti luomutuotteita (viroksi mahe). Luomutuottajia testissä edusti Pajumäe talu. ■

VANILJARAHKAT

2016 The Baltic Guide RAHKATESTI

	Kohupiimakreem	Kohupiimakreem vanilli	Mahe vanilli	Alma vanilli-kohupiimakreem	Emma vanilje kohupiimakreem
Valmistaja	Nõmmiku Talu Meierei	Nopri talumeierei	Pajumäe talu	Valio Eesti	Tere
Valk/Rasva g/100g	6,7/8,5	6,7/6,1	6,6/9,1	8,2/2,5	8,0/4,0
Paino/g	400	200	265	380	150
Hinta	1,85	1,05	1,49	0,95	0,72
Pisteet	82	81	66	62	62
Kommentit	Oikea rahkan maku	Aito maku	Mieto	Makea, kreeminen	Juokseva, makea

KAAKAORAHKAT

	Kohupiimakreem kakaoga	Alma Kakao-kohupiimakreem	Mahe kakao	Kohupiimakreem kakaoga	Emma kakao kohupiimakreem
Valmistaja	Nõmmiku Talu Meierei	Valio Eesti	Pajumäe talu	Nopri talumeierei	Tere
Valk/Rasva g/100g	6,8/8	8,0/2,5	6,6/9,15	6,7/6,1	8,4/5,3
Paino/g	150	380	265	350	150
Hinta	0,65	0,95	1,49	1,59	0,72
Pisteet	94	78	75	66	63
Kommentit	Kermainen maku, miellyttävä	Miellyttävän suklainen	Hyvä, mieto, ei liian makea	Kuivahko, rahkamainen	Juokseva, maistuva

Info Talsingi elanikele

12 ajankohtaista THE BALTIC GUIDE ™ KESÄKUU 2016

Näistä puhutaan

01

MUUTTUNEET LIIKENNEJÄRJESTELYT

Kesäkuun alusta lähtien suljettiin Viru-aukiolta pohjoiseen vievä raitioliikenne. Raitiovaunut 1 ja 2 eivät liikennöi kesän aikana raideremontin takia. Toisien linjojen eli 3:n ja 4:n vuoroja lisättiin. Raitiovaunulinja 4:n Ülemisten päätepysäkki siirtyi kauemmaksi Ülemisten kauppakeskuksesta.

Remontin aikana pääsee liikkumaan rautatieasemaan ja Koplin suuntaan bussilla numero 52, jonka pysäkki on keskustassa Hobujaamassa, Viru keskusta vastapäätä.

Hyvä uutinen muun muassa Lentosatamaan menijöille on se, että sinne ajaa nyt bussi numero 73. Sen pysäkit keskustassa ovat Viru (Tammsaaren puiston reunalla), Mere puiestee 4 (Rotermanni keskuksen edessä) ja Linnahall (Energian oivallauskeskuksen edessä).

02

LAIVALIIKENTEESEEN LISÄÄ VUOROJA

Viking Line lisää kapasiteettia Helsinki-Tallinna -linjalla entiseen tapaan. Tukholman liikenteessä olevat Mariella ja Gabriella poikkeavat vuoropäivin Tallinnassa. Matka isoilla laivoilla kestää alle kolme tuntia. Niiden liikennöinti alkaa 18.6.

Linda Line lisää myös juhannuksen jälkeen vuorojaan. Näin ollen kesäsesongin aikana yli Suomenlahden pääsee 22 kertaa päivässä aamusta keskiyöhön.

03

Kuva: Mikko Virta

NIINISTÖN VIERAILU KERÄSI HUOMIOTA

Presidentin valtioverailu on korkein diplomaattinen aste ja merkki hyvistä suhteista. Viimeksi Suomen presidentti on tehnyt Viroon virallisen valtioverailun vuonna 2010, jolloin maassa kävi Tarja Halonen.

Presidentti Niinistön vierailusta kertoivat Tallinnassa bussehin, raitiovaunuihin ja johdinautoihin kiinnitetyt Suomen ja Viron liput. Vapaudenaukiolla oli muutamia kymmeniä ihmisiä katsomassa, kun Niinistö laski seppeleen vapaudenpatsaalle. Muutama "Hyvä Sauli" -huutokin kuultiin.

Parin päivän aikana Niinistö sai vastata moniin kysymyksiin. The Baltic Guide kysyi presidentiltä, että uskooko hän kaksoiskaupunki Talsinkin toteutumiseen. Niinistön mukaan kanssakäyminen on jo nyt varsin tiivistä ja töissä käydään molemmin puolin Suomenlahtea. "Ymmärtäkseni se tapahtuu pikku hiljaa käytännön yhteyksien kautta", hän totesi.

Piirros: Eve Jaamoo

HÜTTÜNEN

Mistä saadaan oikeat matkailunumerot?

On olemassa sanonta: vale, emävale, tilasto. Tämä pitää ainakin osittain paikkansa, kun tutkitaan Viron matkailutilastoja.

Yhtenä syynä vaikeuksiin tutkia tilastoja ovat useat tilastointia tekevät organisaatiot, joiden tilastointimenetelmät ovat hyvinkin erilaisia. Viron pankki kerää tietoa matkailijoista paikantamalla heidän matkapuhelimensa, Suomen tilastokeskus perustaa tietonsa haastatteluihin ja laivojen matkustuslistoihin ja Viron tilastokeskus kertoo, mitä virolaiset majoituspaikat tilastoivat.

Tänä vuonna Helsingin ja Tallinnan välillä tehdään noin yhdeksän miljoonaa merimatkaa eli 4,5 miljoonaa edestakaista matkaa. Vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana kasvua verrattuna edellisvuoteen oli peräti 6,2 prosenttia. Vuonna 2015 Suomen ja Viron välillä tehtiin 231 000 lentomatkaa.

Suomen Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2015 Viroon tehtiin 1,5 miljoonaa yöpymisen sisältänyttä matkaa. Statistikaamet eli Viron tilastokeskus kerää joka kuukausi virolaisten majoitusyritysten tietoja. Statistikaametin mukaan suomalaisia yöpyjiä oli viime vuonna 907 052 eli noin puoli miljoonaa vähemmän kuin Suomen tilastokeskuksen mukaan. Yöpymisvuorokausia oli virolaisten mukaan 1 676 762. Kahden maan tilastokeskusten ilmoittama matkailijoiden määrän ero on kasvanut viimeisen viiden vuoden aikana.

Viron valtiollinen matkailun kehitysohjelma vuosille 2014–2020 määrittelee Suomen tärkeimmäksi kohdemaaksi. Luvut, joihin tavoitteet on asetettu, ovat Viron tilastokeskuksen yöpymisvuorokausia. Vuodeksi 2020 tavoite on 1 677 000 eli viime vuonna oltiin siis jo tavoitteessa.

Suuri osa suomalaisten tekemistä matkoista on päivämatkoja, jolloin Virossa ei yövytä. Lisäksi suuri osa suomalaisvieraista yöpyy tuttavien ja sukulaisten luona tai omassa virolaisessa kakkos- tai kesäasunnossa eli niin sanotussa tilastoimattomassa majoituksessa.

Suomalaiset tekevät Viroon noin 2,5 miljoonaa matkaa. Suomalainen TAK eli Tutkimus- ja analysointikeskus tekee tuhansien henkilöiden haastatteluja vuosittain laivoilla. Sen tuloksia käyttävät muun muassa Kaupan liitto ja Panimoliitto omissa tiedotteissaan. TAK:in ja Suomen tilastokeskuksen tietojen mukaan voidaan suomalaisen Viron-matkaajan keskimääräiseksi profiliksi määritellä koulutettu eteläsuomalainen keski-ikäinen nainen.

Virolaismedia ei jostain syystä halua kertoa suomalaismatkailijoiden suurta osuutta Viron matkailussa. Usein tyydytään kertomaan vain prosentuaaliset muutokset eri maiden matkailijamäärissä. Määriä ei kerrota.

Viron valtion yritystoiminnan kehityssäätiön, EAS:n, tutkimuksen mukaan suomalainen käyttää Virossa keskimäärin 170 euroa päivässä. Tämä tekee noin miljardi euroa vuodessa. Toisaalta väitetään, että suomalaiset käyttävät rahaa matkansa aikana alle 200 euroa ja yhteissumma on noin 500 miljoonaa euroa. Onko luvuissa mukana kaikki matkat ja majoitus? Kuka kertoisi oikeat numerot?

Hüttünen

Kieli poskessa

Samu opettaa Sinulle Virosa on suosittu Facebook-sivusto, jota ylläpitää **Samuel Sorainen**. Tässä muutamia Samun löytöjä kelimaailmasta.

- Mainoskatko eli reklaamipaus.
- Peaaegu tasuta, eli lähes ilmaiseksi.
- Autorent on autonvuokraus.
- Kalli on hakaus, võsaülane valkovuokko ja emadepäev äitienpäivä.
- Suvekodu on kesäkoti.
- Korter on asunto ja töö työ.

14 ajankohtaista THE BALTIC GUIDE ™ SYYSKUU 2016

Näistä puhutaan

01

Kuvassa keskustelijat vasemmalta: Pekka Linnainen, Seppo Zetterberg, Anu Marttila ja Tapio Mäkeläinen.

Kuva: Mikko Sorakko

VIRON HISTORIASSA VIELÄ PALJON TUTKITTAVAA

Paidessa järjestettiin Arvamusfestival, jossa eri paneeleissa ilmaistiin mielipiteitä ja kannanottoja. Suomen suurlähetystö järjesti Vapauden alueella vironkielisen keskustelun Viro vapaaksi! Suomalaisena sinimustavalkoista helluttaessa. Pääteemana oli suomalaisten (neuvostovastainen) toiminta ennen Viron itsenäisyyden palauttamista.

Keskustelua johti Pekka Linnainen. Vuonna 1966 Virossa ensi kertaa käynyt Anu Marttila kertoi, miten hän kuljetti vaatteiden alla, ihoon teipattuna Hilja Rüütlin ja Helmut Tarandin käsikirjoituksia, jotka hän toimitti Ruotsiin painettavaksi. Samana vuonna Viron historiasta paljon kirjoja kirjoittanut emeritusprofessori Seppo Zetterberg kävi myös maassa ensimmäistä kertaa.

Tuglas-seuran kulttuurisihteeri Tapio Mäkeläinen aloitti Viron-matkansa ja matkanjohtajan toimintansa 80-luvulla.

02

PIMEITÄ TAKSEJA LIIKENTEESSÄ

Kun Tallinnan kaupunki määrätsi taksiliikennettä koskevat kattohinnat, ajatelttiin ehkä, että epärehellisyys poistuu alalta. Näin ei kuitenkaan ole käynyt. The Baltic Guide saa edelleenkin postia suomalaisilta, jotka ovat kokeneet epämiellyttävä kokemuksia etenkin Tallinnan satama-alueella. Yli 20 euron matka keskustan hotelliin on moninkertainen keskimääräisiin hintoihin verrattuna. Jotkut aggressiiviset kuljettajat pyrkivät melkein väkisin vetämään matkailijoita autoihinsa. Kyseessä ovat usein ilman taksilupaa ajavat eli pimeät taksit.

Pelottavat tilanteet eivät ole hyvää mainosta matkailulle. On hyvä, että autojen rekisterinumerot on merkitty ylös. Ne ovat nyt viranomaisten tiedossa ja tapahtumia on ryhdytty niiden avulla tutkimaan. Lehtemme ei luovuta meille kirjoittaneiden lukijoiden henkilötietoja eteenpäin kysymättä lupaa. Jokin alkaa sitten näin tapahtui, kun taksiyhtiö halusi korvata maksetun summan asiakkaalle.

03

RATIKKALINJA 2 ALOITTI LIIKENNÖINNIN

Remonttitöiden takia tauolla ollut ratikkalinja numero 2 aloitti syyskuun alussa liikennöinnin. Kakkonen ajaa Ülemistestä keskustan kautta Balti jaaman rautatieasemalle, jossa on uusi kääntöpaikka. Matkailijoiden liikkumista helpottaa Merekeskuksen kohdalle tehty uusi pysäkki. Bussi numero 52 ajaa rautatieasemalta Koplin suuntaan. Ratikkalinja numero 1 palaa liikenteeseen vasta syksyllä 2017, jolloin Kopliin menevät raiteet valmistuvat. Tulevaisuudessa pääsee ratikalla myös Tallinnan lentokentälle asti.

Piirros: Eve Jaamoo

HÜTTÜNEN

Seremoniamestari

Viron presidentillä on vähemmän valtaa kuin esimerkiksi Suomen, puhumattakaan Yhdysvaltojen tai Ranskan presidenteistä. Virossa häntä usein kutsutaankin alentavasti seremoniamestariksi.

Yksi syy vallan vähäisyyteen on Viron perustuslaki, joka antaa presidentille vain vähän oikeuksia. Toinen valtaa vähentävä seikka on se, että Virossa presidenttiä ei valitse kansa.

Presidentti valitaan parlamentissa. Perustuslain mukaan ehdokkaan asettaminen vaatii vähintään viidesosan kannatuksen parlamentissa. Virossa puoluekenttä on kuitenkin niin sirpaloitunut, että vain kaksi puoluetta, Reformipuolue ja Keskusta, voivat asettaa yksin ehdokkaansa. Tämän vuoksi parlamentissa eli Riigikogussa tehdäänkin ennen äänestystä jos jonkinlaisia poliittisia lehmänkauppoja. Pelin politiikkaa sanoisi edesmennyt **Veikko Vennamo.**

Presidentin valitsee siis Riigikogu tai – jos kukaan ehdokkaista ei saa kolmella äänestyskierroksella parlamentissa kahden kolmasosan enemmistöä – valitsijakokous, jonka kutsuu koolle parlamentin puhemies. Valitsijakokouksessa on kansanedustajien lisäksi myös kuntien edustajat.

Arnold Rüütel valittiin presidentiksi vuonna 2001, kuten **Toomas Hendrik Ilveskin** ensimmäisellä kerralla vuonna 2006, valitsijakokouksessa. Vuonna 2006 valitsijakokouksessa oli 347 edustajaa eli 101 kansanedustajan lisäksi 246 maakuntien miestä. Järjestelmä on vähintäänkin kummallinen, epädemokraattinen ja useimmille virolaisillekin täysin epäselvä.

Viron presidentin päätehtävinä on johtaa maan ulkopolitiikkaa, toimia puolustusvoimien ylipäällikkönä, nimetä hallitusneuvottelija sekä myöntää arvomerkit. Lisäksi vahva presidentti on arvovaikuttaja ja kansallinen isähahmo.

Virassakin on nähty, että vahvalla presidentillä on huomattavasti enemmän valtaa kuin perustuslaki säätää. Tähän vaikuttaa presidentin persoona ja älykkyys. **Lennart Merellä** oli kyky puhua kansalle sekä taito luoda poliittisia liittoja ja kansainvälisiä suhteita.

Uudelleen itsenäistyneessä Virossa on aina osattu valita alkaansa sopiva presidentti. Lennart Meri oli kommunistisen järjestelmän ulkopuolelta tullut älykkö, kirjailija ja elokuvantekijä, mutta myös loistava poliittinen taktikko. Jo neuvostoaikana vallan kahvassa ollut Arnold Rüütel oli rauhallinen, hyväntuulinen, sovitteleva eli kansaa kokoava presidentti. Ruotsissa ja Yhdysvalloissa suuren osan elämäänsä elänyt Toomas Hendrik Ilves taas edustaa Viron kansainvälistymistä ja uutta nuorekasta aikaa.

Toivottavasti viisaat päättäjät valitsevat nytkin oikein.

Hüttünen

Kieli poskessa

Samu opettaa Sinulle Virosa on suosittu Facebook-sivusto, jota ylläpitää **Samuel Sorainen**. Tässä muutamia Samun löytöjä kelimaailmasta.

- Olympiaalaiset eli olümpiamängud alkoivat (5.8.). Tiesitkö että Suomi ja Viro ovat olympiahistorian menestynelmmät maat? Ainakin mitattuna mitallien suhteella väkilukuun.
- Jätkame samas vaimus eli jatketaan samaan malliin!
- Lõyly on leil ja avalik saun yleinen sauna.
- Vehklemine ei ole vehkeilyä vaan miekkailua.
- Iseseisvuse taastamine on itsenäisyyden palauttamista.

Elav ajalugu

Syyskuussa Virossa valitaan virkakautensa täyteen saaneelle presidentti Ilvekselle seuraaja. Poliittisen taiston tuimuus ei ole suhteessa presidentin valtaoikeuksiin.

Presidentit Lennart Merestä Ilvekseen

TEKSTI ANTTI SARASMO, KUVITUS HANNU LIIKKARINEN

Viron tasavallan presidentin tehtävänä on edustaa Viron valtiota. Valtion edustaminen on valtioverailujen tekemistä, kuniamerkkien jakamista ja monenlaisten tilaisuuksien juhlistamista läsnäololaan. Monen virolaisen mielestä presidentin tärkein tehtävä taitaa olla itsenäisyyspäivän vastaanoton isännöinti. Virossakin vieraiden saapuminen itsenäisyyspäivän vastaanotolle on niitä kaikkein seuratuimpia televisio-ohjelmia.

Viron perustuslaissa on tarkoitukselliseksi painotettu pääministerin suurta ja presidentin pientä poliittista valtaa. Pääministeri johtaa Viroa ja sen politiikkaa, mutta on presidentin viralliekin paikkansa.

Itsenäisyyden takaaja

Virossa on otettu oppia maan historiasta ja perustuslaissa on tehty mahdollisimman hankalaksi maan valloittaminen pehmein keinoin eli painostaen ja kulissien takana toimien. Pääministeri voi vaihtua kesken poliittisen kriisin, mutta presidentin oletetaan olevan päivän politiikan ulkopuolella. Juuri siksi hänellä ei ole oikeutta sekaantua päivän politiikkaan.

Presidentti nimittää pääministeriehdokkaan, josta tulee pääministeri, jos hän saa taakseen parlamentin enemmistön. Pääministerin ehdotuksesta presidentti nimittää ministerit. Tässä on yksi kriisiajan suojauksia, joku muu kuin poliitikot määrää, missä järjestyksessä uutta hallitusta yritetään koota ja joku muu arvioi ehdokkaiden isänmaallisuuden riittävyyden ministerin tehtäviin. Tämä presidentin pieni valtaoikeus voi olla kriittisinä hetkinä ratkaiseva.

Presidentti vahvistaa myös lait. Normaalisti siis allekirjoittaa parlamentin hyväksymän lain. Tässäkin presidentillä on pieni, mutta tärkeä lisäoikeus. Hänellä on oikeus halutessaan pyytää ehdotetusta laista lausunto ylimmältä laillisuuden vartijalta, oikeuskanslerilta, ja oman harkintansa mukaan, lausunnon kanssa tai ilman, palauttaa laki parlamentin uusintakäsittelyyn.

Presidentti on myös rauhan aikana puolustusvoimien ylipäällikkö ja käytännössä parlamentti vahvistaa presidentin ehdokkaan puolustusvoimien komentajaksi.

Presidentti voi esittää parlamentille sotatilan julistamista ja mobilisaatiota. Jos on kiire, eli maahan on tehty yllätyshyökkäys, presidentti voi itsenäisesti julistaa sotatilan ja määräitä armeijan sekä reserviläiset taistelemaan nimittämänsä puolustusvoimien ylipäällikön johdolla.

Jos yllätyshyökkäyksen torjunta sujuu huonosti voi presidentti kansakunnan hätätilan niin vaatiessa ryhtyä myös parlamentiksi. Jos parlamentti ei pääse kokoontumaan niin presidentti voi säätää lakeja. Presidentin lait on pääministerin ja parlamentin puhemiehen vahvistettava allekirjoituksillaan. Sitten kun vaara on ohi, parlamentti kumoaa tai hyväksyy presidentin säätämät lait. Viron valtion rakennetta tai valtiollisia vaaleja koskevia lakeja ei presidenttikään saa edes poikkeusaikana antaa, vaan niitä voi säätää yksin parlamentti.

Presidenttiys on Virossa poikkeusaikojen virka. Normaaliolossa presidentti on kuin työtehtävää odottava palomies, yhdenlainen kansakunnan henkivakuutus.

Arvojohtaja

Poliittista valtaa presidentillä ei ole. Hänen toimivaltaansa tarvitaan vasta, kun kansakunta on hengen hädässä. Presidentiksi on kuitenkin valittava sellainen henkilö, jolla riittää rohkeutta ja tarmoa toimia kriisiaikoina. Mitä tällainen henkilö tekee, kun hänellä ei ole mitään "oikeaa" tekemistä?

Ensimmäinen uudelleen itsenäistyneen Viron presidentti **Lennart Meri** teki työtä sen eteen, että itsenäinen Viro kaikilla elämän osa-alueilla olisi vakavasti otettava, oikea valtio. Toinen presidentti **Arnold Rüütel** käytti kautensa kansakunnan eheyttämiseen. Maaseutu oli jäänyt kehityksessä pahasti kaupungeista jälkeen ja maaseudulle Rüütel pyrki tuomaan toivoa ja yrittämisen uskoa. Kolmas presidentti **Toomas Hendrik Ilves** puolestaan on yrittänyt saada poliittisen keskustelun ja erityisesti turvallisuuspoliittisen keskustelun nojaamaan tosiasioihin eikä poliittisiin mielipiteisiin.

Kaikki kolme presidenttiä ovat olleet tarmokkaita arvojohtajia ja omalla saralaan vieneet Viroa eteenpäin.

Kansakunnan mittapuut

Lennart Meren oivaltavimpia tempauksia oli lehdistötilaisuus miesten vessassa. Tultuaan yhdeltä ulkomaanmatkalta presidentti Meri piti lehdistötilaisuutensa Tallinnan lentoaseman miesten vessassa. Se ei tuolloin vastannut läntisiä laatuvaatimuksia, vaikka olikin periaatteessa siisti. Lehdistötilaisuuden viesti oli, ettei pidä hyväksyä Neuvosto-Eestin aikaisia standardeja ja tapoja, vaan itseltään pitää vaatia enemmän. Ei ulkomaisen liikemiehen ensimmäinen kontakti itsenäiseen Viroon voi ola lentoaseman neukkuvessa. Viesti meni perille, lentoaseman vessa meni remonttiin välittömästi. Kyse ei kuitenkaan ollut vessasta vaan siitä, millaisia vaatimuksia ihmiset itselleen esittävät, mitä he pitävät hyvänä ja mitä riittävänä suorituksena.

Presidentti Meri paimensi arvojohtajan keinoilla kansaa kohti parempia suorituksia. Hän herätti henkiin jo 1930-luvulla käydyn kilpailun kauneimmasta puutarhasta. Kilpailtiin kunnittain ja sitten maakunnittain ja lopuksi valittiin koko maan kaunein puutarha. Voittajat söivät lounaan presidentin kanssa ja saivat presidentiltä kunniakirjat. Yleinen käsitys siitä, mikä on hyvin hoidettua pihaa ja puistoa muuttui nopeasti, Virosta tuli siisti ja kauniisti hoidettu maa.

Viron presidentin itsenäisyyspäivän vastaanotto on Linnanjuhlien virolainen versio. Tämänkin perinteen Meri aloitti, ensimmäiset kansainvälisen tason juhlat Virossa. Nyt presidentin vastaanotto on juhlatilaisuus, johon kaikkia muita juhlia verrataan ja kaikkien juhlien taso on noussut.

Arvojohtajana Meri asetti maanmiehilleen uudet mittapuut ja väsymättä korosti sen tärkeyttä, että vain kansainvälinen taso on riittävä taso. Neuvostoaikojen standardit ja kotimainen vähään tyytyminen eivät vie maata eteenpäin.

Toivoa pellon laidalle

Viron itsenäisyyden alkuvuodet olivat jatkuvaa muutoksen kaaosta. Joskus ihmiset lopulta väsyvät siihen, että huomenna asiat ovat toisin kuin tänään ja taas pitää oppia uusia taitoja ja uusia tapoja suhtautua asioihin. Vanhan isännän verkkaisia askelia tuli astelemaan Arnold Rüütel, juuri oikeaan aikaan.

Presidentti Rüütel ei tyypiltään ole samanlainen energiapakkaus kuin Lennart Meri oli, siksi hänet presidentiksi valittiinkin. Rüütel on korostetun rauhallinen poliitikko, niin puheissaan kuin eleissäänkin. Hänen viestinsä ydin presidenttinä oli "kyllä tämä tästä". Tuona aikana juuri se viesti vakuuttavasti esitettynä oli se, mitä virolaiset tarvitsivat.

Rüütel oli presidenttinä aivan toisenlainen arvojohtaja kuin Meri. Meri johti kansaa ideoilla ja oivaltavilla sanoilla, Rüütel johti olemuksellaan ja hitailla harkituilla puheillaan. Mitään suuria kampanjoita tai uusia isoja avauksia ei presidentti Rüütel virkakautensa aikana tehnyt. Niin, paitsi yhden. Hän esitti koko olemuksellaan virolaista vanhaa isäntää, joka viisaasti ja hötkyilemättä pitää huolta koko kylän hyvinvoinnista. Kansakunnan vanhaa isäntää, jolta kuka tahansa uskalsi kysyä neuvoja ja neuvon myös sai.

Rüütel on maa- ja metsätaloustieteen tohtori, joten "viisaan vanhan isännän" rooli sopi hänelle hyvin. Hänen presidenttikaudellaan toivo palasi pellon laidalle, ihmiset ymmärsivät, että maatalouttakin vielä tarvittiin ja tultaisiin tulevaisuudessakin tarvitsemaan. Koko Viro ei muuttanut vain muutamaan suureen kaupunkiin.

Älylliset haasteet

Maassa kuin maassa presidentin on suotavaa olla älykäs, mutta paljonko on tarpeeksi? Sitä voi hyvin kysyä Virossa, jossa presidentti Toomas Hendrik Ilves olisi aivan hyvin voinut tehdä merkittävän kansainvälisen tieteellisen uran ja olla tänä päivänä maailman johtavia kansainvälisen politiikan asiantuntijoita.

Hänen arvojohtajuutensa on ollut tieteellinen. Ilves on osallistunut kansainväliseen turvallisuuspoliittiseen keskusteluun ja järjestänyt Virossa lukuisia kansainvälisiä tapaamisia ja seminaareja. Koko ajan hän on virolaisessa keskustelussa korostanut faktojen merkitystä, pitää tietää mistä puhuu. Pelkästään poliittisesta ideologiasta johdetut mielipiteet eivät kestä kritiikkiä eivätkä vie maailman ymmärtämistä eteenpäin. Ilves onkin onnistunut nostamaan yhteiskunnallisen keskustelun tasoa, nyt virolaisessa keskustelussa pitää pystyä perustelemaan kantansa, ja perustelemaan se hyvin.

Syyskuussa Viroon valitaan neljäs uuden perustuslain mukainen presidentti. Hänkin toivoo, ettei koskaan joutuisi käyttämään presidentin valtaoikeuksia, vaan saisi olla vain arvojohtaja. Millainen on tämänkertainen arvojohtajan viitta, sen näemme tulevina vuosina. ■

Kuresoo on Viron suurin yhtenäinen suoalue.

Soomaan kiehtova erämaa

Soomaa on Viron suurin kansallispuisto, joka sijaitsee Viljandin ja Pärnun välissä Etelä-Virossa.

TEKSTI CRISTINA URIPEA, KUVAT AIVAR RUUKEL, MART VARES

Yleisesti ajatellaan, että on olemassa neljä vuodenaikaa, mutta Soomaan tunneturimpia nähtävyyksiä on niin sanottu viides vuodenaika – suuren tulvaveden aika. Yleensä se on talven jälkeen. Tulvaveden aikana on mahdollisuus osallistua kanoottiretkelle ja silloin pääsee paikkoihin, joihin esimerkiksi kesällä ei pääse. Silloin on mahdollista nähdä paljon lintuja ja eläimiä, joita muuten ei näe. Tulvat saattavat kestää jopa pari viikkoa. Tämän vuoden elo-syyskuun vaihteessa koettiin Soomaalla harvinainen kesätulva, jossa vesi nousi reilusti yli kaksi metriä normaalitason yläpuolelle.

Pärnusta 44 kilometrin päässä sijaitsevaan Soomaan vierailukeskukseen pääsee kääntymällä ensin Torin suuntaan ja jatkamalla sitten kohti Jõesuuta. Opasteet Jõesuusta eteenpäin ovat noin 50 metriä kylän rajan jälkeen. Noin 15 kilometrin päästä löytyy Soomaan vierailukeskus.

Soomaa on houkutteleva retki- ja lomakohde kaikille luonnosta kiinnostuneille. Kansallispuiston alue on avattu ympäri vuoden kaikille vierailijoille. Retkelle pääse myös pyörätuolilla. ■

Tallinnan yliopiston suomen kielen opiskelijat tekevät yhteistyötä The Baltic Guiden kanssa. Juttusarjassa opiskelijat kirjoittavat heille tärkeistä paikoista eri puolilla Viroa.

Soomaan joet soveltuvat mainiosti melontaretkiin.

Lastega möllama

34 perheloma THE BALTIC GUIDE ™ HEINÄKUU 2013

Narva-Jõesuun 7,5 kilometriä pitkä ranta päättyy Narvajõkeen, toisella puolella häämöttää Venäjä.

Uimaan, rannalle ja aurinkoon!

Virossa polskitaan eri puolilla maata, niin järvissä kuin meressäkin.

TEKSTI MIKKO VIRTA, KUVA ANDREI CHERTKOV, KUNTITUS EVE JAANSOO

Viro on siitä mukava kesäkohde, että pitkiä ja kauniita hiekkarantoja löytyy meikein joka puolelta rannikkoa. Yksi pisimmistä hiekkarannoista sijaitsee Itä-Virossa Narva-Jõesuussa. Komean rannan palvelut kehittyvät vuosi vuodelta ja pikkukaupungista löytyy jo useita majoituspaikkoja. Narva-Jõesuu käykin leikkimielistä kilpailua kesäpääkaupunkititteleistä Pärnun kanssa.

Suosituin ranta sijaitsee Viron kesäpääkaupungissa, Pärnussa. Hellepäivinä rannalle virtaa väkeä tuhansittain ja parhaimmillaan rannalla nauttii auringonlämmöstä jopa 25 000 ihmistä. Tunnelma voi silloin olla kuin sillipurkissa. Palvelut ovat Viron monipuolisimmat: kahviloita, yökerho, surf-klubeja, rantalentopallokenttiä, minigolfrata ja miniautojen vuokrausta. On syytä pitää mielessä, että osa Pärnun rannasta on tarkoitettu vain naisille. Eevan asussa aurinkoa ottavat naiset eivät katso hyvällä Naisten rannalle eksyneitä miehiä.

Pärnun lähistöllä Kablin ja Valgerannan hiekkarannat sopivat väljempää uiskentelua haluaville. Molemmilla rannoilla on nykyaikaiset palvelut pukukoppeineen ja kahvilaineen.

Tallinnassa on viisi yleistä rantaa: Pirita, Stroomi, Pikakari, Harku ja Kakumäe. Komein hiekkaranta on Piritalla, jossa on myös monipuolisimmat palvelut. Vesi voi kuitenkin olla keskikesälläkin melko vilpoista. Monen suosikkiranta Tallinnassa on Koplin pohjoispuolella sijaitseva Pikakari. Sieltä löytyy vielä luonnon rauhaa.

Viro ei ole järvien maa, ainakaan samassa merkityksessä kuin Suomi. Muutama hyvä uintijärvi kuitenkin löytyy. Võrun Tamulajärven uimaranta palveluineen pantiin hiljattain uuteen uskoon ja sielläkin on nyt komea rantapromenadi Pärnun tapaan. Järvi-Viron (Etelä-Viro) muihin suosituimpiin uimapaikkoihin kuuluvat Otepään Pyhäjärvi, Tõrvan järvet ja Kubjan järvi.

Peipsijärven komein hiekkaranta sijaitsee pohjoisrannalla, Kauksissa. Siellä on ilo pulikoida, jos vain sinilevää ei esiinny. ■

VIRON UIMARANNAT

Kärdla, Haapsalu, Kuressaari, Tallinna, Rakvere, Narva, Paide, Pärnu, Viljandi, Tartto, Võru, Valga, LATVIA, VENÄJÄ

1. Kuressaari
2. Paralepa
3. Valgerand
4. Pärnu
5. Kabli
6. Pirita
7. Paiden tekojärvi
8. Võsu
9. Otepään Pyhäjärvi
10. Võrun Tamulajärvi
11. Kuremaan järvi
12. Kauksin ranta
13. Narva-Jõesuu

Tarkista rantasää ja ihmisten määrä rannalla netistä: **www.ilm.ee/rannailm**

Liputus rannoilla

Virossa käytetään lippuja ilmaisemaan uimisen turvallisuutta. Vihreä lippu tarkoittaa, että uiminen on turvallista. Keltainen ilmaisee, että uimista ei suositella, mutta omalla vastuulla voi uida. Punainen lippu on merkki siitä, että uiminen on kielletty esimerkiksi suurien aaltojen takia.

Luonnonrauhan löytää saarilta

Muhulta, Saarenmaalta ja Hiidenmaalta voi löytää vielä rantoja, joilla saa nauttia auringon lämmöstä täysin itsekseen. Katajaniityn välistä rantaan vievän pikkutien päästä voi paljastua todellinen paratiisiranta vitivalkoisine hiekkoineen. Jos tien varressa on kuitenkin kyltti yksityisalueesta (eramaa), on sitä syytä kunnioittaa.

THE BALTIC GUIDE ™ HEINÄKUU 2016 lapset 33

Vembu-Tembumaa

- Vembu-Tembumaa on koko perheen puuhapuisto, joka avattiin vuonna 2001. Nimensä se on saanut kahdelta apinalta, Vembulta ja Tembulta, jotka seikkailevat virolaisessa lastenohjelmassa.
- Päivälippu maksaa 17 euroa. Alle metrin mittaiset pääsevät ilmaiseksi. Ryhmille lippu maksaa 14 euroa per henkilö (Vähintään 20 henkilöä ja varaus etukäteen.) Eläkeläisille sisäänpääsy on 10 euroa.
- Paikan päälle pääsee bussilla numero 219 tai junalla, jolloin pysäkki on Kiisan asemalla. Pysäkiltä on parin kilometrin kävelymatka Vembu-Tembumaahan. Ajomatkaan autolla Tallinnasta menee aikaa puolisen tuntia, pysäköinti on ilmaista.
- **Avoinna** 1.6.–31.8. joka päivä klo 10–19. Keskuse tee 2, Kurtna, Saku.

Karting-radalla riittää vauhdikkaita tilanteita.

Koko perheen vetonaula

The Baltic Guide testasi Vembu-Tembumaan asiantuntijoiden avustuksella.

TEKSTI MIKKO VIRTA, KUVAT ANDREI CHERTKOV

Kesäkuinen päivä on sopivan lämmin ja aurinkoinen, kun testiryhmä saapuu Vembu-Tembumaan parkkipaikalle. Matkaan meni aikaa Tallinnasta autolla noin puoli tuntia.

"Vembu-Tembumaa – jeee!" kuuluu huuto virolaisesta lapsiryhmästä, joka tulee bussista ulos ja lähtee juoksemaan porttia kohti.

Viron vanhimman puuhamaan suosio on vankkumaton ja syykin on selvä. Suuressa puuhapuistossa riittää tekemistä koko päiväksi niin pienille kuin suurillekin. Samanlaista ei muualta maasta löydy.

Tarkoituksenamme on tutustua Vembu-Tembumaan laitteisiin koko päivän ajan. Mukana testaamassa on 3–9-vuotiaita lapsia ja heidän vanhempansa.

Sisäänpääsyn luona olevat sähköautot, mönkijät ja törmäilyautot saavat testiryhmän miespuoleisten jäsenten silmät kiilumaan innostuksesta. Minikaupungin sähköautorata on neljävuotiaan Eliaksen lempipaikka, formulat ja moottoripyörät saavat kyytiä moneen kertaan päivän aikana. Onneksi jonoa ei juurikaan ole ja uudelle kierrokselle pääsee heti uudestaan.

Sähköautojen naapurissa on myös karuselli, joka sopii pienemmille vieraililjoille. Kolmivuotias Viktoria kuitenkin tykkää etenkin vauhdikkaista paikoista eli trampoliinista ja pomppunäestä. Niissä hän hyppelee päivän aikana monta kertaa yhdessä äitinsä kanssa. Myös törmäilyautot saavat naurun Viktorian suulle, tosin niillä pääsee huristelemaan vain vanhemman seurassa.

Suurempien lasten mieleen on etenkin Bungee-trampoliini, jossa valjaisiin kiinnitettynä sinkoutuu jopa kahdeksan metrin korkeuteen. Se on yhdeksänvuotiaan Elsan lempikohde Vembu-Tembumaalla, kuten myös Tarzanseikkailurata ja törmäilyautot.

Viktoria tykkäsi etenkin hyppykohteista.

Vembu-Tembumaa saa koko perheen liikkeelle, sillä moniin vempaimiin voivat myös isät ja äidit mennä huvittelemaan. Mikroautoilla mahtuu ajamaan myös aikuinen ja soraradalla pääsee hurjastelemaan oikealla mönkijällä. Törmäilyautoissa voi unohtaa hetkeksi ikänsä ja nauttia vauhdin hurmasta.

Todelliseen vauhdin tuntumaan pääsee mikroautoradalla. Siellä saavat ajaa kaikki vähintään 12-vuotiaat. Kisa käy välillä todella kovana, kun pikkuformulakuskit kurvaavat shikaaneissa. Testaamme valokuvaaja Andrein kanssa myös mikroautoja ja yllätymme niiden nopeudesta.

Sateen yllättäessä voi aikaa viettää pelihallissa, joka on pullollaan auto- ja moottoripyöräpelejä. Retrohenkeä paikkaan tuovat Sega-videopelit ja nykyaikaa edustavat Xbox-pelit. Halutessaan voi pelata myös biljardia ja pöytäjalkapalloa. Kaikki pelihallin pelit toimivat ilman rahaa.

Ulkona on lisäksi minigolfrata, jättimäinen kiipeilymaja sekä frisbeegolfrata.

Vesipuisto on lämpöisenä päivänä suosittu paikka. Vauhdikkaita vesileikkejä voi harrastaa vesiliukumäissä, uima-altaissa ja vesipallokentällä. Pienemmille lapsille on oma allas vesiliukumäkineen. Kädellä vevattavilla veneillä on hauska ajella pitkin allasta. Välillä voi mennä saunaan lämmittelemään.

Vembu-Tembumaalla on monta kahvilaa, joista voi ostaa lämmintä ruokaa hampurilaisista perinteiseen kotiruokaan. Ja hinnat ovat suomalaisella mittapuulla edullisia. Positiivista on myös, että alueella on runsaasti pikniikpöytiä, joissa voi nauttia omia eviäitä. Paikan päällä voi myös grillata, polttopuut sisältyvät lipun hintaan. ■

Suuri pomppulinna oli Eliaksen ja Elsan mieleen.

Lämpimällä säällä uima-altaat ja vesiliukumäet täyttyvät uimareista.

Tulevik

- Meil on vaja julgustada soomlasi minema ka mujale Eestisse ja Tallinnas uutesse kohtadesse. See on ka lugejate soov.
- Tuleviku väljakutse on digitaalsesse meediasse panustamine ja selle arendamine.
- Olla aktiivne informatsiooni vahendaja Talsingi elanikele.
- Meie missioon on teha lehte, mis annab lugejatele võimalikult palju värsket informatsiooni Eesti kohta. Annamme ennast parima ka tulevikus!

Aitäh!